Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

1921 оной ... 21-нээ гарана | № 206 (14317) | 1976 оной сентябрийн 2, четверг | Сэн 2 мүнгэн.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

НҮХЭР К. М. ПРОДАЙВОДАЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан республикын партиина органуудта удаан саг соо эдэбхитэйгээр ажаллаһанайнь түлөө КПСС-эй обкомой секретарь нүхэр **Продайвода** Константин Матвеевичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо Г. ГАЛУШЕВСКАЯ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ хото, Соведүүдэй байшан.
1976 оной сентябрийн 1.

БЭШҮҮРЭЙ АЙМАГАЙ КАЛИНИНАЙ НЭРЭМЖЭТЭ

КОЛХОЗОЙХИДОЙ ҮҮСХЭЛ ДЭМЖЭНЭБДИ

АЛТАН ТАРЯАН—АРАДАЙ БАЯЛИГ

ТАРЯА ХУРЯАЛГА-76

Хорин шахуу жэлдэ ком... жолоодон, таряа хуряа... байгаашье һаа, жэл бүри түрүүшын загуун гаргажа, ...саяа хадажа эхилхын ...да юундэшьеб сэдьхэл ...хэн хөөрэнги байдаг. ...сашье би тиигэнэ бэшэб, ... наһаараа газартай ху... ...ягаа холбоһон механи...ор, таряашан бүхэн тии... ...ёһотой гэжэ һанагшаб. ...хөөрөө, алтан тарян ... арад зоной нангин зөө... — ороохо тарянай ...сын хуби заяанай бидэн... найдагдаад байхада, һа... амар ябахын аргагүй. ...н тухай Кубаниин соло... механизаторнууд нүхэр ...ниц Ильич Брежневтэ ...һэн бэшэг соогоо тон ... бэшэнэ. Бишье респуб...нгаа түрүү механизатор... ...гай хамта нэмэл бэ... ...э гар табилсахадаа, нэн ...ын эгээл энээн тухайл ...жо байгааб.

...мэндэ манай аймагай ...нинай нэрэмжэтэ колхо... таряашад, механизатор... ...ай социалис уялга газе...үдтэ толилогдожо, тэдэ... үүсхэл уряа республика ...най зэдэлбэ.

...жэ ургаса хуряалгада ...далсаһан хүн бүхэнэй, ... дээрэ хүдэлжэ байһан ...дэй булта урдахи ...усалгаа ойлгожо, энээ... үе соо хамаг хүсэ шада... мэргэжэл оролдолгоёо ...ан хүдэлөө һаань, бүхы ...най һураггүй бүтээсэтэй ... олохон центнер таряа ...тэ хоролтогүйгөөр абаха ...набди.

Эдэ бүгэдые хараада аба... би өөрынгөө арга бо...ые тооложо үзөөд, ком...араа 5.500 — 6.000 ...нерһээ бага бэшэ таряа ...н түлөө тэмсэхэ гэжэ ...дээб.

... жэлдэ манай эндэ та...нгай ургасын зарим тэ...гандаһан эрхэ байдалда ... комбайнаар эды шэнээн ...а сохихонь бэлэн хэрэг ... гэжэ мэдэнэб. Юуб гэ...э, байгша ондо бүхы тарялангаймнай гектар бүриһөө дунда зэргээр 12 центнер ургаса абтахаар багсаагдана. Харин сэбэр паар, намарай паар дээрэһээл гектарай 15—18 центнер ороохон гараха ёһотой. Теэд тиимэ тарямнай ехэ бэшэ.

Ингээд ерэхэдээ баал суглуулжа сохибол, 6 мянган центнер ороохо бункертаа оруулхын тула адагынь 500—600 гектар газарай ургаса хуряаха болоноб. Энэмнай гол түлэб хүдэлмэриин 18—20 үдэр соо хэгдэхэ ёһотой бшуу. Гадна түрүүшын арбаад үдэр гол түлэб таряа баал болгохо, тиигээд һүүлдэнь лэ хуряалгада орохо байнаб.

Гэбэшье энэ уялгаа дүүргэхэ арга боломжо намда гүйсэд бии. Нэн түрүүн комбайнаа һайнаар заһабарилаад, аргатайл сагтань агрегадаа зогсоонгүй, энэ тэрэ юумэндэ һаатангүй хүдэлгэжэ, таряа сабшахадаа үдэрэй адагынь 24—25 гектар унагааха, баал суглуулжа сохиходоо 40—45 гектар хүрэтэр хуряаха байнаб. Юуб гэхэдэ, үнгэрһэн жэлнүүдтэ, илангаяа нёдондошье манай бэрхэ комбайнернууд Николай Иванович Кострихин, Иннокентий Петрович Синицын, Чойжил Бадмаевич Очиров гэгшэд зарим үдэртэ тус тустаа 40—50 гектар газарай баал суглуулдаг һэн. Бишье нэгэнтэ бэшэ эды шэнээн таряа хуряадаг байгааб.

Тиинһээ тиитэр энэ жэлдэ урдынхиһаа муугаар хүдэлхэ эрхэгүйбди. Бүхы комбайн, машинануудаа заһабарилаад, манай олонхи механизаторнууд үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабаадалсажа байһанаа тарянда орохынгоо урда агрегадуудаа полевой станда абаашажа, комбайнуудаа үшөө дахин шалгаа, ороохоной гоожохоор нүхэ һүбыень шэглээ, наринаар бэлдээ һэн.

Һаяшаг ургаса хуряалгын эхилхын урда колхозой правлени, партком бүхы комбайнернууд, трактористнууд, жолоошодые суглуулжа, тарягаа хайшан гээд, хэды үдэр соо хуряаха, хэды шэнээн таряа гүрэндэ худалдаха тухай хүдэлмэриин түсэбтэй танилсуулаа. Мүн комбайнер, звено, бригада, отделени бүхэндэ тодорхой даабари үгтөө. Калининай нэрэмжэтэ колхозойхидой үүсхэлые дэмжэхэ тухай хөөрэлдөөбди. Хүн бүхэн өөр өөрын уялга абаа. Жэшээнь, үнинэй комбайнернууд Н. И. Кострихин, В. Б. Цыдыпов, Ч. Б. Очиров, И. П. Синицын гэгшэд тус тустаа 5.500—6.000 центнер таряа сохихын түлөө оролдохо байха.

Бусад нүхэднай эдэ түрүүшүүлһээ жэшээ абан хүдэлхэ аабза гэжэ һананаб.

Манай колхоз энэ жэлдэ бүхыдөө 10 мянга шахуу гектарай ургаса хуряажа, хамта 100 гара мянган центнер ороохо абаха зорилготой. Тэрэнэйнгээ 32 мянган центнерыень гүрэндэ худалдажа, түсэбһөө гадуур 6 мянган центнер таряа Эхэ орондоо үгэхэ байна.

Ажахыдамнай таряа хуряалгада 38 комбайн хүдэлхэ юм. Тэдэнэй 80 процентнь түрүүшын үдэрһөө жатка шагтагалжа, таряа амяарлан хадажа эхилбэ. Амяарлан хадаха, хуряаха газарай ехэ байһаниие, агрегат бүхэндэ аяар 320 гектарай хүртэжэ байһаниие хараада абан, голодоһондо гаргагдаһан хуушан 4 комбайнда жатка тодхоод, тэдээгээр сагүргэлжэ таряа хаданабди.

Урда жэлнүүдэйхидэл адли бүхы комбайнуудаа гурба-гурбаар звено болгон хубаажа хүдэлгэхэбди. Тэдэнэй ороохыень зөөхын тула звено бүхэндэ нэгэ автомашина, тэргэтэй трактор үгтэхэ юм. Звено боложо хубаараад, нэгэ газарта 3 комбайнһаа олон бэшээр хүдэлхэдэ һайн гэжэ һананаб. Манайда звено бүхэндэ дүршэлтэй 2 комбайнер хажуудаа нэгэ залуу хүниие абаад ябадаг. Тиихэдээ хэн нэгэнэй комбайнай эбдэрээ һаань, булта хамһажа заһаад, бэе бэсдээ туһалалсажа ябахада һайн.

Би жэл бүри хажуудаа туһалагшаар залуу хүниие абажа хүдэлдэгби. Урзанда Архип Кузнецовые, нёдондо Виктор Игнатьевые хажуудаа абажа, комбайнерай мэргэжэлдэ һургааб. Тэдэмни мүнөө оохэдөө бэеэ даагаад хүдэлнэ. Байгша ондо баһал СПТУ дүүргэһэн залуу хүбүүниие туһалагшаар абанхайб.

Ингээд лэ ургуулһан тарягаа нэгэшье гээлтэдэ оруулангүй, богони болзор соо хуряажа, амбаар дүүрэмэ алтан тарягаараа арад зоноо баясуулаял гэжэ нүхэдөө уряалха байнаб.

О. АЮШЕЕВ,
Бэшүүрэй аймагай «Дружба» колхозой комбайнер, СССР-эй Верховно Соведэй депутат.

РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДТА ТАРЯА ХУРЯАЛГА БОЛОН НАМАРАЙ ПААР ХАХАЛАЛГА ТУХАЙ

РЕСПУБЛИКЫН СТАТОУПРАВЛЕНИИН ТОО МЭДЭЭН ЮУ ХАРУУЛНАБ?

Аймагууд	Бүхы хуряагдаха ёһотой тарянай хадагдаһаниинь (процентээр)	Тэрэнһээ суглуулагдажа сохигдоһониинь (процентээр)	Гектар бүриһөө абтаһан ургаса (центнерээр)	Намарай паарай хахалагдаһаниинь (процентээр)
Прибайкалиин	23	37	7,2	10
Кабанскын	20	59	11,9	22
Зэдын	17	33	8,0	3
Баргажанай	15	12	9,4	—
Хяагтын	15	25	10,3	—
Улаан-Үдын	12	27	7,2	10
Бэшүүрэй	10	22	10,7	2
Хурамхаанай	10	8	2,7	—
Хэжэнгын	10	—	—	—
Мухар-Шэбэрэй	9	25	6,9	5
Сэлэнгын	6	31	4,3	1,3
Түнхэнэй	5	27	9,2	12
Хориин	4	7	2,0	5
Захааминай	4	—	—	16
Загарайн	2	78	10,6	1
Яруунын	—	—	—	—
Ахын	—	—	—	—
Баунтын	—	—	—	—
Хойто-Байгалай	—	—	—	—
Республика бүхыдөө	10	29	9,0	7

Байгша ондо Буряад ороной колхоз, совхозууд бүхыдөө 614.941 гектарта ороохото ургамалнуудые тариһан байна.

Мүнөө олонхи аймагуудта таряа хадалга, хуряалгын эхилһээр арба һайса гаран хоног үнгэрбэ. Энэ үе соо ажахынуудта хамтадаа 61.800 гектарта тарян хадагдаа гэхэ гү, али бүхы тарянай оройдоол 10 процент сабшагдаа. Харин нёдондо энэ үедэ тэрэнһээ гурба дахин ехэ газарай ургаса хадагдаад байгаа бшуу. Ургаса хадалга хуряалга хоёрой хоорондо забһар ехэ гаранхай. Унагаагдаһан тарянай оройдоол 17.995 гектарынь суглуулагдажа сохигдоо. Хэжэнгын, Хурамхаанай, Баргажанай аймагууд тус тустаа 2632—3778 гектар таряа хадаһан аад, тэрэнэйнгээ баалые үшөө суглуулан сохижо эхилээгүй. Харин Кабанскын, Прибайкалиин, Бэшүүрэй, Зэдын, Хяагтын, Улаан-Үдын аймагууд таряа хадалга, хуряалгаяа зэргэ ябуулжа, шэнэ ургасын горитой таряа тоогууд дээрээ буулгаад, ороохо гүрэндэ худалдажа эхилэнхэй.

Тарянай ургаса хуряалгатай хамта, ажахынуудта силос дараха хүдэлмэри түлэг дундаа. Энэ жэлдэ колхоз, совхозуудта силостэ дарахаар бүхыдөө 32,8 мянган гектарта кукуруза таригдаһан байна. Мүнөө тэрэнэй 35,5 мянган гектарайнь ургаса хуряагдаа. Прибайкалиин, Кабанскын, Захааминай, Зэдын, Мухар-Шэбэрэй аймагууд саг соонь кукурузаяа хуряажа эхилээд, тэрэнэйнгээ ехэнхиие хюрууда оруулангүй абаад, энэ ургамалаа хуряагаа.

Мүн республика дотор үшөө 38,8 мянган гектарта силосэй бусад ургамалнууд таригданхай. Тэрэнэй 25,2 мянган гектарынь хуряагдаа. Силосэй ургамалнуудые хуряаха хүдэлмэриие эрид түргэдхэхэ шухала.

АРКАЛЫК. (Казахай ССР). Ургаса хуряалга Тургайска областиин бүхы районуудта түлэг дундаа ябажа байна. Энэ хүдэлмэреэ түргэноор, үрэтэй һайнаар үнгэргэхын түлөө Жанадалинска районой механизаторнуудай мүрысөө үүсхэгшэд — Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ совхозой таряашад ургасаяа эмхитэй һайнаар хуряажа байһаар. Эндэ гушаа гара мянган гектар талмай дээрэ тарян ургуулагданхай. Тус ажахы урда тээнь абаһан уялгануудаа кубаниинхидай жэшээгээр дахин хаража үзөөд, шэнэ, һураггүй ехэ зорилго табиһан: гүрэндөө 18 мянган тонно гэхэ гү, али түсэбөөр хараалагдаһанһаа 4,5 мянган тонноор ехэ таряа худалдаха гэжэ хараалһан байна.

ХАРЬКОВ. Харьковска областиин свёклошод хуряалгынгаа агрегадуудые түгэс бэлэн болгонхой. Хоёр мянга гаран машина плантацинуудта гараха. Венгриин, Болгариин ба ГДР-эй мэргэжэлтэдтэй хамта Харьковска эрдэмтэдэй уралан бүтээһэн «КС-6» гэжэ комбайнууд тэдэнэйнь дунда олон. Эдэнь свеклоёо тон богони болзорнуудта малтажа абаха арга олгохо юм.

Свёклын баян ургаса хуряан абахада аятай уларил мүнөө область дотор тогтонхой. Эндэхи свеклошод Кубаниин ажалшадай жэшээгээр уялгануудаа дахин хаража үзөөд, гурба миллион тонно гэхэ гү, али түсэбһөө 900 мянга шахуу тонноор ехэ свекло гүрэндөө худалдаха гэжэ шиидэбэ.

МАХАЧ-КАЛА. Хуряалгын агрегадууд Терек мүрэнэй адагтахи барайгарай плантацинуудта гаргагдаа. Кызлярска районой ажахынууд энэ ургамалые хамагһаа түрүүн хуряажа эхилбэ. Барайгарай тарилгануудынь 18 мянган гектар гэхэ гү, али Дагестандахи бүхы хуряагдаха талмайн дүрбэнэй гурбан хуби шахууе эзэлнэ. Республикын механизаторнууд ургаса хуряалгада хаһа саг соонь бэлдэһэн: машинануудаа болзорһоо урид заһабарилһан, барайгарай адхарха, гоожохоор бэшэ болгоһон байна. Ороохото ургамалнуудаа хуряажа дүүргэһэн колхозууд, совхозуудан таряашад барайгар ургуулагшадта туһалхала срэбэ.

ОШ. (Киргизэй ССР). Ленинскэ районой «Коммунизм» колхозой Социалис Ажалай Герой Камал Султановай плантацинууд дээрэ хлопогой пампагар томо баглаанууд һалбаранхай. КПСС-эй XXV съездын нэрэмжэтэ бригадын хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн тэрэнэй коллектив республика доторхи эгээн дээдэ хэмжээнэй ургаса — гектар бүриһөө 60 центнер хлопок абахаар хараална. Кубаниин таряашадай уряада харюу болгон, Султановай абаһан шэнэ уялга нёдондо жэлдэ тэрэнэй амжаһан республиканска түйлалтаһаа дээшээ байха. Тиихэдэ гектар бүриһөө 58 центнер сэбэрлэгдээгүй хлопок хуряажа абаһан юм.

Хлопок тарижа ургуулдаг хадалиг нютагай — Ошско областиин бусад ажахынуудташье хлопок жэгдэ һайнаар һалбараа. Хлопок хуряаха техникэ хаа хаанагүй бэлдэгдэжэ дүүрэнтээ.

ПСКОВ. Псковско областиин колхозууд, совхозуудта лен хуряалга эхилээ. Тарилгын талмайнууд дээрэ 1500 шахуу комбайн хүдэлдэг. Эдэнь 70 мянга гаран гектарые эзэлһэн бүхы тарилгын арбанай юһэн хубиие элдүүрилнэ. Лёной заводууд комбайнуудаар хадагдаһан һолоомые мүнөөнэй сезондо 2 дахин шахуу ехээр тушаан абаха.

Лёной үрэһэ абалгада онсо анхарал хандуулагдана. Тэрэниие шанаржуулхын тула колхозууд, совхозуудта лёной буурсаг хатааха түгэс оньһожоруулагдамал 25 шэнэ пункт эмхидхэгдээ.

БАРНАУЛ. Алтайн хизаарай ажахынуудта силос болгогдохо кукуруза эршэмтэй түргөөр хуряагдажа байна. Эндэ 350 мянга гаран гектар талмайн кукуруза хуряагданхай. Сагай уларилай муу — хабартаа ган гасуур, зундаа хура бороотой байбашье һаань, һайн ургаса гараа. Плантацинуудай гектар бүриһөө дунда зэргээр 200 хүрэтэр центнер ногоон эшэ набша абтана. Энэнь хараалагдаһанһаа ехэ байна.

(ТАСС).

МИЛЛИОН ТАБАН ЗУУ МЯНГАДАХИ!

ВОЛГОГРАД. (ТАСС-ай корр. И. Бирюкова). «Миллион табан зуу мянгадахи!» гэһэн лозунг Волградай тракторна заводой хабсаргалгын корпус соо августын 31-дэ дэлгээтэй байгаа. Мүрысөөндэ илагшад энэ үглөөгүүр предприятиингаа гол конвейерэй дэргэдэ жагсаба. «Ойн тэмдэгтэй» трактор хабсаргахыень тэдээндэ найдаһан байна.

«1500000» гэһэн номертой тракторай конвейерһээ гарахада, тэрэниие олон мянган зон заводой талмай дээрэ хүхюутэй омогорхолтойгоор хүлеэжэ байба. Волградай трактор бүтээдэг үйлэдбэриин нэгэдэлэй директор, Социалис Ажалай Герой В. А. Семенов эндэ, митинг дээрэ тэрэ машиные КПСС-эй XXV съездын делегат, «Волго-Дон» гэжэ совхозой механизатор В. Я. Степковто баярай оршон бандалда дамжуулаа. Тракторна заводойхидой ажалтануудынь — оронойнгоо хүдөө ажахые хүгжөөхын тула партиин, Советскэ правительствын зүгһөө саг үргэлжэ оролдолго гаргадаг байһанайнь аша үрэ болоно гэжэ митингдэ хабаадагшадай үгэнүүд дотор тусхайлан тэмдэглэгдээ.

Трактор бүтээгшэд «ойн тэмдэгтэй» машиные хүдөө нютагта эльгээхэдээ, дээшэлүүлэгдэһэн шэнэ уялгануудые абаба. Тэдэнэр эрбэлэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые болзорһооһь табан үдэрөөр урид декабриин 25 болотор дүүргэхэ, мүн даабари дээрээ нэмэжэ олон трактор бүтээхээр шиидэнхэй. Тэдэнэй хоёр зуунинь арьбалагдаһан материалнуудаар бүтээгдэхэ. Кубаниин таряашадай, Днепропетровскын комбайн бүтээгшэдэй уряада трактор бүтээгшэдэй тодорхой харюунь иимэ байна.

Митингдэ хабаадагшад КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневтэ эльгээхын тула баталан абаһан бэшэг дотороо иигэжэ бэшэнэ гэбэл, манай коллектив, хэлэһэн үгэеэ нэрэтэй солотойгоор дүүргэлтэ болгохо, партиин XXV съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэхын тула шухала бүхы юумэ хэхэ байха гэжэ найдуулна.

ХАНИ БАРИСААНАЙ ҺАРЫН АМЖАЛТА

СССР-эй, Индиин хоорондохи эб найрамдал, хани барисаан, харилсаа холбооной тухай договорой табан жэлэй ойдо, Индиин бэеэ даадаг болоһон үдэртэ зорюулагдаһан, Совет-Индиин хани ба барисаанай һара Советскэ Союзда үнгэргэгдөөд, августын 31-дэ дүүрээ.

Олониитын түлөөлэгшэдэй баярай суглаанууд союзна республиканудай ниислэлнүүдтэ, бусад олон городуудта болоһон байна. Тэрэшэлэн хани барисаанай уулзалганууд бүхы предприятинуудта, эмхи зургаанууд, колхозууд ба совхозуудта — Совет-Индиин хани барисаанай бүлгэмэй хамтын гэшүүдтэ болобо. Эдэ уулзалгануудта Индиин олониитын — Индиин-Совет соёлой бүлгэмэй эдэбхитэдэй делегацинууд совет хүнүүдтэй хамта хабаадаа.

Хани барисаата энэдхэг арадай ажабайдалда зорюулагдаһан фотовыставкэнүүд ба кинофестивальнууд һарын үедэ эмхидхэгдээ.

Ажалша энэдхэг арадые үнэн зүрхэнһөө, ехээр хүндэлдэг, Индитэй холбоо барисаагаа бүхы талаарнь хүгжөөхэ гэжэ эрмэлзэдэг байһанаа совет хүнүүд үшөө дахин элирхэйлэн харуулаа, — гэжэ Совет-Индиин хани барисаанай бүлгэмэй вице-президент, СССР-эй лётчик-космонавт П. И. Климук ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө хэлэбэ. Совет-Индиин хани барисаан улам бэхижэжэ, хүгжэжэ үргэлжэлһөөр. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй, Индиин премьер-министр И. Гандиин харилсан айлшалалсаһан ушар дээрэ хэлэгдэһэнэй шэнэ гэршэ болоно.

Энэ һара Совет-Индиин договорой табан жэлэй ойтой тудалдаа. Үнгэрөөшэ жэлнүүд хоёр ороной хоорондын экономическа, научно-техническэ харилсаа холбооё улам үргэдхэлгэдэ туһа хүргөө. СССР ба Инди замбуулиниие шэнжэлгын талааршье үрэтэй һайнаар харилсан хүдэлмэрилнэ гэжэ тэмдэглэхэдэ космонавт, намда аятай байна. Дэлхэйе тойрон ниидэхэ «Арнабата» гэжэ Индиин хэмэл одые хамтадаа ниидхүүлһэн, Индиин хоёрдохи хэмэл одые ниидхүүлхэ бэлэдхэлэй хэгдэжэ байһан ушар — совет, энэдхэг эрдэмтэдэй, мэргэжэлтэдэй амжалтатайгаар ажаллажа байһанай гэршэ болоно.

Николай Тихоновэй баярай ойе угтуулан

Совет элитэ мэдээжэ уран зохёолшо, ниитын ажал ябуулагша, Социалис Ажалай Герой, Ленинскэ шангай ба «Арадуудай хоорондын эб найрамдал, хани барисаа бэхижүүлһэнэй түлөө» уласхоорондын Ленинскэ шангай лауреат Н. С. Тихоновэй түрэһөөр 80 наһанай ой декабрьда гүйсэхэнь. Ойн баяр үнгэргэхэ бүхэсоюзна комитет эмхидхэгдээ. Тэрэндэ литературын ба искусствын элитэ ажал ябуулагшад, соёл сурталай түбэй эмхи зургаануудай, уран мэргэжэлтэдэй холбоонуудай хүтэлбэрилэгшэд оробо. Комитедэй түрүүлэгшээр Г. М. Марков томилогдоо.

Н. С. Тихоновэй ойн баярта зорюулагдаһан баярай суглаан ССР Союзай Ехэ театр дотор үнгэргэгдэхөөр хараалагдана.

(ТАСС).

СИЛОС ДАРАХА ТҮСЭБӨӨ ДҮҮРГЭЭБДИ

Заримандаа сагай уларил орёо бэрхэтэй байдал ...лдуулаашье һаань, бү... техникээ бүтээсэ ехэтэй... хүдэлгэжэ шадаһанай ... манай совхозой механи...торнууд силос дараха тү... богони болзорто дүүр...

...үшөө ажахын отделени...тэ хамта 16,5 мянган ...но силос нүхэ, траншейдэ ...дээд байна. Тиигэбэшье ...гадуунай тарялан дээ... гаража ошоогүй. Эндэ ... үлэһэн газарай ургаса ...лажа байнхай. Тэдэнэр ... гадуур үшөө 1700 ... силос дарахын түлөө ...нэ.

... жэлдэ силос даралга ... трактористнууд, маши... Иван Богомазов, ...тантин Тараканов...ий, ... Галкин, Георгий Инкин, автомашинын жолоошод М. Г. Бойков, И. Г. Карбаинов, В. В. Веткин гэгшэд онсо шалгараа гэжэ тэмдэглэхээр.

Тэрэшэлэн совхоз дотор үбһэ хуряалга, мүн витаминтай ногооной гурил татаха хүдэлмэри баһал муу бэшээр ябуулагдана гэжэ хэлэхэ үндэһэн бии. Жэшээнь, бүхыдөө 2000 центнер ногооной гурил гаргагдаа гэхэ гү, али түсэб 110 процент дүүргэгдээ. Үнинэй механизатор Н. К. Шевелевой даадаг АВМ-0,4 түхэлэй агрегат 745 центнер гурил гаргаба.

Ажахы дотор бүхыдөө 43 мянган центнерэй орондо 32 мянга үлүүтэй центнер үбһэн һурилэгдөөд байна. Үбһэшэдэй дундахи мүрысөөндэ Я. М. Шайдуровай звеногойхид 3400 центнер үбһэ һурилөө. Эдэнэр гансахан һүүлэй арбан үдэр соо 1350 центнер үбһэ сомоод, мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябана.

А. ПОПОВ,
Кабанскын аймагай Байгалай совхозой парткомой секретарь.

ГЕКТАРАЙ 200 ЦЕНТНЕР КУКУРУЗА

Энэ жэлдэ манай ажахыда кукуруза ургуулха тусхай звенонууд түрүүшынхеэ эмхидхэгдээ юм.

Үнинэй механизаторнууд К. Н. Плеханов, А. И. Коновалов, В. Г. Пелепенко гэгшэд 43 гектарта кукуруза тарижа, һайнаар харууһалаад, мүнөө тэндэһээ муу бэшэ ургаса абажа байна.

Түрүүшын 100 гаран гектарай ургаса хуряахадань, га бүхэнһээ 200 центнер ногоон намаа абтаа. Үдэр бүрил 250—300 тонно силос нүхэндэ хэгдэнэ. Эндэ силос хуряадаг комбайнуудые шэрэдэг трактористнар И. Я. Козулин, В. Коновалов, А. П. Елшин илангаяа һайнаар хүдэлдэг. Ногоон намаа зөөдэг автомашинын жолоошод И. И. Малыгин, В. Д. Демин, Д. Л. Еремеев, И. Г. Скосырский гэгшэд хуряалгын агрегадуудые багашье һаатуулнагүй.

Хүйтэн болохо, хюруугай унахаһаа урда ойрын 4—5 хоног соо бүхы кукуруза хуряажа, хамта 6 мянган тонно силос дарахын түлөө механизаторнуудай тэмсэнэ. Тиигэжэ нёдондонойхиһоо 2 дахин шахуу ехэ силос дарагдаха юм.

С. ГАСЬКОВ,
Баргажанай совхозой ахлмад агроном.

ХАРТААБХАЯА МАЛТАЖА ЭХИЛЭЭ

Ажахы соогоо эгээн түрүүлэн, Корсаковай отделениинхид хартаабхаяа малтажа эхилбэ. Эндэ түрүүшын 10 гектарай ургаса абтаа.

Дүршэлтэй бэрхэ хартаабхашад Михаил Цыренович Илыгеев, Владимир Доржиевич Алтабаев гэгшэд тусхай комбайнаар хартаабха хуряахадаа, даабаряа үлүүлэн дүүргэнэ. Даб дээрэ эгээл һайн ургасатай газартаа ороогүйшье һаа, гектар бүхэнһөө 100 центнер түсэбэй орондо 120 центнер хартаабха хуряагдана.

Онморой совхоздо түрүүшын 20 гаран гектарай ургаса абтажа, 1800 центнер хартаабха хуряаглаа.

А. ХАЛТУЕВ

Кабанскын аймаг.

Хуряалгын хүдэлмэриин үргэн дэлисэ

Россиин Федерациин үргэн нэлэнхы тала дайдаар моторнуудай хүнхинөөн замханагүй: таряа хуряалга түлэг дундаа ябажа байна. Урда тээнь абаһан социалис уялгануудаа Кубаниин таряашадай жэшээгээр хаа хаанагүй хубилгажа, гүрэндөө таряа худалдаха шэнэ зорилгонуудые хараална, ургасаяа гээлтэ хоролтогүйгөөр, агротехническэ эрхим болзорнуудта хуряажа абахые оролдоно.

СССР-эй ЦСУ-гай августын 30-най мэдээнүүдэй һоор, республикын колхозууд, совхозуудта 46 миллион шахуу гектарай ороохото ороохото бобово ургамалнууд (кукурузагүйгөөр) хадагданхай, энэнь түсэбэй 59.9 процент болоно. 35 миллион үлүүтэй гектарай тарян сохигдоод байна. Энэнь — тарилгын бүхы талмайн 46.5 процент болоно. Дагестанда, Кабардино-Балкарида Ростовско, Волгоградска Оренбургын ба бусад хэдэ хэдэн областьнуудта, автономито республикануудта таряа хуряалга үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ үлүү түргэнөөр ябуулагдажа байнхай. Ороохото ургамалнуудые хадалга түгэсхэхы шатадаа ороо.

Республикын ажахынуудай 3.9 миллион гектарай кукуруза хуряагдаа. Энэнь — түсэбэй 36,4 процент. 36 мянган гектарай хартаабха, 111 мянган гектарай лендолгунец хуряагдаад байна.

Республикын хүдөө нютагуудай ажалшад таряа хуряахатаа хамта ерэхэ жэлэй ургасын бата бэхи үндэһэ һуури табина. Колхозууд, совхозууд тарилгынгаа талмайн бүридэлые онсо наринаар дахинаа харана намарай тарилгада ехэ анхарал хандуулна. 15.2 миллион гектар гэхэ гү, али түсэбөөр хараалагдаһан талмайн 65,6 процентнь намарай ургамалнуудые тарихаар бэлдэгдэнхэй.

(ТАСС).

Түрүү дүй дүршэлтэй танилсагты

НЭГЭШЬЕ ТУГАЛ ГАРЗАЛУУЛАНГҮЙ...

ТУГАЛНУУД ШЭНЭ АРГААР ТҮЛЖҮҮЛЭГДЭНЭ

Колхозоймнай ажалшад юһэдэхи табан жэлые яһала амжалтануудтайгаар үнгэргэһэн байна. Газар таряалангай болон мал ажалай продуктнуудые гүрэндэ худалдаха табан жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Гансахан 1975 ондо ажахымнай хахад миллионһоо үлүү түхэригэй сэбэр олзо абаһан жэшээтэй.

Наймадахи табан жэлэйхитэй сасуулжа үзэбэл, гүрэндэ мяха худалдалга 48 процентээр, һү — 37, нооһо 27 процентээр дээшэлһэн байха юм. Тэрэшэлэн бүхы түрэлэй малай тоо толгой олошороо. Илангаяа үхэрнүүдэй, тэрэ тоодо үнеэдэй, гахайн тоо горитой олошорһон байна. Мал ажалай хүндэ хүдэлмэри оньһожоруулха талаар ехэ ажал хэгдээ.

Эдэ бүгэдэ юун дээрэһээ туйлагдааб гэхэдэ, мал ажал эрхилхэ культура нилээд дээшэлһэн, адууһа малаа тэжээлээр хангаха, элдэб үбшэнииие сараха талаар ехэ хэмжээнүүд бэелүүлэгдэһэн байха юм.

Нэн түрүүн малай, илангаяа нарай тугалнуудай үхэл гарзатай тэмсэжэ, нилээд амжалта туйлагдаһан байна. Юуб гэхэдэ, урдань манай колхоздо, бүхы аймагай бусадшье ажахынуудта нарай тугалнууд олоороо гарзалдаг һэн. Мүнөөшье энэ ушар олохон газарта үргэлжэлһөөр.

Ямар ушар шалтагаанһаа тугалнууд гарзалнаб гэжэ мэдэхын тула олон туршалга, шэнжэлгэнүүд хэгдэһэн байха юм. Тиихэдээ гол түлэб мал муугаар эдеэлүүлэгдэнэ, муугаар харууһалагдана гэжэ тоолодог һэн.

Манайшье колхоздо зарим жэлдэ нарай тугалнуудай 95—98 процентнь үошэлжэ, тэдэнэй 20—25 процентнь гарзалдаг байгаа. Тугалай үхэл гарзатай тэмсэхэдээ, түбхын түрүүндэ үнеэдые түрэхэһөөнь 60 хоног урид шэргээхэ, түрэхэ үнеэдтэ силос үгэхэеэ болижо, һайн шанартай тэжээлээр хангаха хэмжээнүүд наринаар бэелүүлэгдээ һааб даа. Тэрэшэлэн тугалнуудые витаминаар хангаха зорилгоор үнеэдтэ, нялха тугалнуудта А болон Д витамин, ногооной гурил эдюулэгдэдэг болонхой. Мүн нялха тугалнуудые ультрафиолетовэ гэрэлээр шарадаг, эдеэлүүлхэһээ урда тээ тэдэндэ 50—100 грамм хотын хэмэл шүүһэ уулгадаг һэмди.

Гадна мал адуулагшад, һаалишад һүниндөө ээлжээгээр дежурлажа, һая түрэһэн тугалнуудые эхэдэнь саһаа үнгэргэнгүй хүхүүлдэг болоһон байна. Үбшэлһэн тугалнуудые эмшэлхэ хүдэлмэри ветеринарна гуримай ёһоор хэгдэдэг һэн.

Эдэ бүхы юрын хэмжээнүүдэй бэелүүлэгдэхэдэ тугалнуудай гарзалха ушар нилээд хороһон байгаа. Тиигэбэшье тугалнуудай гэдэһэнэй үбшэндэ нэрбэгдэхэ ушар үсөөрөөгүй байшоо.

Тимэһээ 1974 оной март һараһаа хойшо нэгэ нимэ арга хэрэглэгдэжэ захалһан байна. Тэрэнэй удхань юуб гэхэдэ, нарай тугалнууд бүлэг бүлэгөөрөө (15-даар) уридшалан һайса дезинфекци хэгдэһэн таһалганууд соо байлгагдадаг болоо. Тиигэжэ тугалнуудай байранууд хубилгагдаһан, тэдэнииие харууһалха технологи ондоо болгогдожо, тугалшадай ажалай түлөөһэндэ хубилалта хэгдэһэн байгаа.

Манай колхоз 800 үнеэтэй, 100 гунжатай юм. Тэдэмнай хоёр фермэдэ байлгагдана. Фермэ бүхэн 200 үнеэдэй типовой хоёр-хоёр байратай. Фермэ бүхэнэй нэгэ байрадань үнеэдэй түрэхэ таһалга, нялха тугалнуудай профилактори түхеэрэгдэнхэй.

ТУГАЛАЙ БАЙРА ЯМАРААР ТҮХЕЭРЭГДЭНЭБ?

Олонхи тугалнууд январьһаа — май хүрэтэр абтадаг байһан юм. Жэшээнь, 1971 ондо эдэ дүрбэн һарада — 315 тугал, 1972 ондо — 363, 1973 ондо — 318, 1974 ондо — 415, 1975 ондо — 417, 1976 ондо 488 тугал абтаһан байна. Тиигэжэ эдэ һарануудта бүхы тугалнуудай хахадынь абтадаг гээшэ.

Урдань (1974 онһоо урда) түрэхэ үнеэд туғаллахаһаа 8—10 үдэр урид амяараа таһалгада оруулагдажа, уягдадаг байгаа һаа, мүнөө тэрэ хубилгагдаа. Юуб гэхэдэ, уянда байһан үнеэн гараһан тугалаа долёохо аргагүй байна бшуу. Тиимэһээ бидэнэр үнеэн бүхэнэй түрэхэ таһалга амяар амяарайнь бэлдээбди.

Үнеэдэй олоороо туғаллаха үедэ түрэлгын байрада, профилакторидо урдань хоёр тугалшан, хоёр һаалишан хүдэлдэг байһан юм. Һаалишад — түрэхэ, мүн туғаллаһан үнеэдээ харууһалдаг, эдеэлүүлдэг, тугалшад — нялха тугалнуудаа 20 хоноторнь харууһалдаг гуримтай байгша һэн. Тиихэдээ һаалишадта хэды шэнээн һү һааһанайнь, үнеэдые харууһалһанайнь түлөө түлбэри үгэдэг байгаа. Тугалшад малай шэгнүүр нэмээһэнэй, тугал абаһанай ба тушааһанай, пеэшэн түлиһэнэй, түлеэ хахалһанай зэргээр түлбэри абагша һэн. Үнеэдэй олоороо түрэжэ байха үедэ профилактори соо 60—80 тугал сугларшадаг байһан юм. Үбшэлһэн, элүүр тугалнуудые нэгэл хүн харууһалдаг байгаа һааб даа. Байрыень саг үргэлжэ сэбэрлэхэ, дезинфекци хэхэ аргагүй һэн.

Нимэ байдалые бидэнэр буруу гэжэ тоолообди. Юуб гэхэдэ, үнеэдэй олоороо туғаллаха үедэ фермын захада бии байһан нэгэ байрада туғаллаха 15 үнеэдые оруулжа, тэндэнь тугалнуудыень байлгаа һэмди. Байрадань уридшалан дезинфекци хэгдээ һааб даа. Тиихэдэмнай тэндэ абгаһан, харууһалагдаһан тугалнууд орой үбшэлөөгүй. Энээн дээрэһээ хаража, тугалнуудай байра хубилгаха, нарай тугалнуудые бүлэг бүлэгөөрнь байлгаха гэжэ шиидээ һэмди.

Тугалай байрын урдахи наруули хахад талыень тёсоор хэһэн ханаар таһалжа үгөөбди. Тиихэдээ хажуу талын газаахи хоёр ханаһаа 4,5 метр досоошонь хэмжэжэ, тэжээл оруулха зай үлөөжэ, хана хээбди. Энэ ушарта тус бүреэ 54 дүрбэлжэн метр зайтай 4 таһалга түхеэрэгдээ. Таһалга бүхэндэнь 10—10 дүрбэлжэн метр зайтай 3—3 клеткэ хэгдэһэн байна. Тэндээ тэжээл хэхэ кормушка, тугалнуудай хэбтэхэ табсан 20 сантиметр үндэртэ хэгдээ. Таһалга бүхэндэнь пеэшэн табигдажа, амһартануудые табиха стол, умывальник тодхогдожо, хүл ар шаха газартай болгогдоо.

Таһалга бүхэндэ табигдаһан тугалшанда 2—2 халаад, полотенцэ, тугалнуудые үргөөд ябаха хоёр-хоёр мэшээг, хүнэг хүхэлтэнүүдые, бусад амһартануудые үгэһэн байнабди. Тугалай байрын нүгөө хахадыень түрэхэ, түрэһэн үнеэдые оруулха газар болгообди. Үшөө хоёр клеткэ үнеэдэй туғаллаха байра болгогдоһон юм.

НАРАЙ МАЛ ЯАЖА ЭДЕЭЛҮҮЛЭГДЭНЭБ

Тугалнуудые шэнэ гуримаар абадаг болоходоо үнеэдые эдеэлүүлхэ, харууһалха, саг соонь шэргээхэ болон бусад зоотехническэ эрилтэнүүд бүрин сахигдадаг болоо. Хээли ехэтэй үнеэд түрэхэһөө 8—10 үдэр урид амяарлагдадаг юм.

1976 ондо үбһэ багатай байһан ушарһаа шэргээгдэһэн үнеэдтэ силос, сенаж үдэртөө 20—25 килограмм хүртэхөөр үгтөө. Харин шэмэтэ тэжээл үгтөөгүй. Туғаллахаяа байһан үнеэд онсо клеткэдэ оруулагдана. Үнеэнэй нялха тугалаа долёоһон хойнонь тугалыень амяарлана. Удаань нэгэ часай туршада эхынь уураг уулгадаг. Зүгөөр түрүүшынхеэ эдеэлүүлхынгээ урда тээ 20—30 минута түрүүн, мүн 5—6 үдэртэ ходо искусственна аргаар бэлдэгдэһэн хотын шүүһэ уулганабди. Хэрбээ үнеэн һүниндөө туғаллаа һаа, тугалтаяа суг үглөөгүүр болотор байлгагдана. Үнеэдэй һүниндөө туғаллажа байһыень һүнинн малшад ажаглажа байдаг гуримтай.

Шэнэ гуримай ёһоор тугалшад эхыень ооһэдоо һаадаг, тугалнуудаа эдеэлүүлдэг юм. Түрүүшын 2—4 үдэрэй туршада тугалнууд эхынгээ һүөөр эдеэлүүлэгдээд, һүүлээрнь нэгэ үнеэнэй һү хоёр тугалда уулгана. Һубай үнеэдээ тэдэнэр һаалишанда дамжуулдаг. Тиигэжэ тугалшад даажа абаһан тугалнуудаа 20 хоногтой болоторнь харууһалаад, саашань ондоо тугалшанда үгэдэг гуримтай. Үнеэдэй олоороо туғаллажа байха үедэ 10 хоноһон тугалнуудые фермэдэ һаагдаһан һүөөр эдеэлүүлнэ. Юуб гэхэдэ, тугалшад үнеэдые һаажа үрдихэеэ болино бшуу.

Нялха тугал харууһалдаг хүнүүд таһалга бүхэндөө 15 тугал абадаг. Нэгэдэхи таһалгада тугалнуудай хүсөөгдэхэдэ, хоёрдохи таһалгада абтажа захална. Эпэл гуримаар 3-дахи, 4-дэхи таһалгануудта абтадаг. Тиигэжэ дүрбэдэхи таһалгада тугалнуудай дүүрэтэр 1-дэхи таһалгын тугалнууд 20 хоножо, хамтын байрада оруулагдана.

ГОЛ ЮУМЭН — АРИГ СЭБЭРЫЕ САХИЛГА

Энэ үедэ байрань сэбэрлэгдэжэ, ветеринарна мэргэжэлтэд каустическа содын 3 процентнэ холисоор дезинфекци хэдэг байна. Нимэ дезинфекци хэхын тула ЛСД гэдэг машина хэрэглэгдэнэ.

Дезинфекци хээд, таһалгыень сагаадаад, шэнэ тугалнуудые абахаар байрань бэлдэгдэнэ. Байрын сэбэрлэгдэжэ байха үедэ тугалшан амарна. Дезинфекци һайнаар хэхын тула ЛСД машиные байра дээрэнь тодхожо үгөөбди. Тиихэдээ 200 литр креолинай орохо боошхо тодхоод, минутада 2.900 дахин эрьелдэхэ аргатай 2,8 квт. хүсэтэй электромотоор табяад, бүлүүр насостой холбообди. Тэрэ насосһоо 3/4 дюйма бүдүүнтэй түмэр хоолой бүхы таһалгануудай ханынь захаар тодхогдонхой. Таһалга бүхэндэнь нээгдэдэг оньһонтой хоолой таарuулагданхай. Таһалгануудта дезинфекци хэхын тула 10 метр ута резинэ хоолой кранда холбогдожо, дезинфекци хэхээр бэлдэгдэһэн холисотой боошхын хоолой нээгдэнэ. Тиигээд лэ дезинфекци ямаршье сагта хэжэрхихэ аргатай бшуу. Энэмнай экономическа талааараашье угаа зохид, үлүү трактор, машина хэрэглэхэгүй байнаха юм.

Тугалнуудаа шэнэ гуримаар харууһалдаг болоходоо тугалшадай ажалай түлөөһэ хубилгаабди гэжэ хэлэгдээ һэн. Мүнөө үедэ тугалшанда тугалай шэгнүүрые центнерээр нэмээхэдэнь 35 түхэриг түлэгдэнэ. Гадна 20 хоног болотор гарзада оруулангүй гүйлгөөһэн тугал бүхэнэй түлөө 2 түхэриг үгтэнэ. Зундаа үнеэдэй үсөөнөөр туғаллаха үедэ тэдэндэ һарын 90 түхэриг түлэнэбди.

Шэнэ технологиин бэелүүлэгдэжэ захалһанһаа хойшо тугалнуудай үбшэлхэ ушар үгы тооной болонхой. Хэрбээ 1972 ондо нарай тугалнуудай 23,2 процентнь, 1973 ондо 19,1 процентнь гарзалһан байбал, тэрэнээ 1974 ондо — 3,2, 1975 ондо — 2,3, 1976 ондо 0,3 процентдээ ороһон байха юм. Мүнөө жэлдэ иимэ шэнэ гуримаар колхозой бүхы тугалнууд абтадаг болонхой. Тиигэжэ энэ жэлэй түрүүшын хахадта 613 тугал абтаһан байбал, тэдэнэй минил хоёрынь гарзалаа.

Манай энэ дүй дүршэл хүршэ «Родина» колхоздо хэрэглэгдэжэ эхилээ. Энэ колхоздо түрүүшын жэлдэ нарай тугалайнь гарза 6 дахинаар хороһон байна.

Нарай тугалнуудые һайса дезинфекци хэгдэһэн таһалганuудта бүлэг бүлэгөөр абажа харууһалха гээшэ аша үрэ ехэтэй гэжэ һанагдана.

Я. ПЕТРЯКОВ,
Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра» колхозой ахамад ветврач.

БАМ-ай захилда—онсо анхарал

СУДНА БҮТЭЭГШЭДЭЙ АЖАЛАЙ ВАХТА

Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлһээ эршэмтэй шангаар ажаллаха зорилго урдаа табиһан судна бүтээлгын заводой дүрбэдэхи цехэй коллектив Байгал-Амарай түмэр замай барилгашадай захилые болзорһоонь урид, һайн шанартайгаар дүүргэхэ гэжэ хараалһан байгаа.

Судна бүтээгшэд хэлэһэн үгэдөө хүрэмөөр ажаллана. БАМ-ай захилые түргэн болзор соонь һайнаар дүүргэхэ социалис мүрысөөн тэдэнэй дунда үргэнөөр дэлгэрээ.

Владлен Афанасьевич Лысекын даадаг судна хабсаргагшадай бригада энэ социалис мүрысөөндэ эрхимлэнэ. Эбтэй эстэй энэ багахан коллектив үнинһөө хойшо бүтээсэ ехэтэйгээр, үндэр мэдэрэлтэйгээр ажаллажа, даабаряа холо үлүүлдэг болоожо, сууда гаранхай. Бригадын гэшүүд ажалай сагай минута бүхэниие гамнадаг, зүбөөр хэрэглэхые оролдодог.

Бригада социалис мүрысөөндэ нэгэнтэ бэшэ эрхимлэжэ, түрүү һуури эзэлһэн юм. Советскэ районойнгоо предприятинуудай коллективүүдэй дундаһаа шалгарна.

В. Н. Рыбаковой даадаг слесарь-хабсаргагшадай бригала түрүүшүүлһээ гэгдэхэгүй гэжэ оролдоно. Эдэ хоёр түрүү коллектив БАМ-ай захилаар бүтээгдэжэ эхилһэн баржын түмэр зүйлнүүдые хабсаргажа байнхай. 1.300 тонно ашаа дааха баржа бүтээхэ шухала энэ даабариие болзорһоонь холо урид дүүргэхын түлөө оролдоно.

Слесарь-хабсаргагшад Валерий Раднаев, Геннадий Сивцов, Виктор Щербин, Сергей Федюнин, Виктор Садовский болон бусад технологическа орёо ажал һайнааршье, түргэнөөршье дүүргэнэ.

«Эрхим шанарай табан жэлдэ — бата найдабарита ажал» гэһэн Москвагай Владимир Ильичэй нэрэмжэтэ заводой хүдэлмэришэдэй үүсхэлые судна бүтээгшэд халуунаар дэмжээ һэн. Тэдэнэр байгша оной социалис мүрысөөндэ оролсоходоо, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха, һайн шанартай продукци бүтээхэ гэжэ шиидэһэн юм.

В. БАГОНИН.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: судна бүтээгшэдэй В. А. Лысенкын даадаг эрхим бригадын гэшүүд (зүүн гарһаа) Валерий Раднаев, Геннадий Сивцов, Виктор Щербин ба бригадир В. Лысенко. БАМ-ай захилаар бүтээгдэжэ байһан баржын дэргэдэ В. Н. Рыбаковой даадаг бригадын судна хабсаргагшад Сергей Федюнин ба Виктор Садовский.

В. КОЛОСОВОЙ фотонууд.

СОВЕТ ОРОН: ШЭНЭҺЭНИН

ҮГЭДӨӨ ХҮРӨӨ!

КРАСНОДАР. (ТАСС). Кущевска районой «Новомихайловский» совхозһоо КПСС-эй XXV съездын делегат, Социалис Ажалай Герой Б. А. Пономаренкын хуряалга-зөөлгын звено ажалай илалта туйлаба. Оронойнгоо эрхим түрүү механизаторнуудай тоодо оролсожо, Б. А. Пономаренко КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневтэ бэшэг эльгээхэдээ, үндэр уялгануудые абаа һэн. «Колос» гэжэ хоёр комбайнһаа бүридэдэг тэрэнэй звено 30 мянган центнер орооһо сохихые шиидэһэн юм. Сагай уларилай хэды таарамжагүй байгаашье һаань, мэдээжэ механизатор болон Н. И. Кузьменко 32 мянган 800 центнер гэхэ гү, али абаһан уялгаһаа 2.800 центнерээр ехэ орооһо сохижо, тушааһан байна. Үйлэдбэриин түрүүшүүл хизаарай Отрадненска районой ажахынуудта ургасаяа хуряахадань мүн лэ туһалба.

ШЭНЭ ГАЗАРАЙ ТАРЯАН

АЛМА-АТА. (ТАСС-ай корр. Н. Кунц). Казахстанай шэнэ газар элдүүрилгын үргэн нэлэнхы талмай дээрэ таряа хуряалга түлэг дундаа ябана. 15-дахи миллион гектар дээрээ механизаторнууд хадалга хэжэ байнхай. Таригдаһан талмайн 60 гаран процентһээ ургаса хадагдаа.

Сагай уларилай хүшэр хүндэ, орооһото ургамалнуудай нилээд ехэ хубиин хэбтэшэнхэй байгаашье һаань, олон районуудта хуряалга эршэмтэйгээр хэгдэнэ.

Бүхы комбайнууд һайнаар заһабарилагданхай, бункернуудынь нүхэ һүбэгүй болгогдонхой. Хойто-Казахстанай ба бусад областьнуудта хуряалгын бүхы агрегадууд хэбтэшэһэн таряа хадаха түхеэрэлгэнүүдээр хангагданхай, сүүдхэ соо 20—22 часай туршада ургаса хуряахын тула хоер халаанда хүдэлхэ механизаторнуудаар бүридүүлэгдэнхэй.

Хэдэн мянган механизатор ажалай үндэр бүтээсэ туйлана. Ураалан областиин «Красный маяк» совхозой комбайнер М. Жусупов 13 мянган центнер орооһо сохихо уялга хуряалгын урда тээ абаа һэн. Тэрэ хэлэһэн үгэдөө хүрөө: комбайнайнгаа бункерһаа 15 мянган центнер таряа адхаа.

Кубаниинхидай үүсхэл Казахстанай таряашадай дунда улам үргэнөөр дэмжэгдэнэ. Олон арбаад, совхоз, колхозууд, районууд дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абана.

ХАДАЛГА, ТАРИЛГА ХЭГДЭНЭ

ЛИПЕЦК. (ТАСС-ай корр. Ю. Никонов). Ургаса хуряалга тухай баримтануудһаа гадна, намарай тарилгын үргэнөөр хэгдэжэ эхилһэн тухай мэдээсэлнүүд областиин габшагай штабта орожо захалба. Мянгаад гектарта эрхим сортын үрэһэн газарай хүрьһэндэ шэнгээгдээ. Липецкын хара хүрьһэтэй газарта «Мироновская-808» сортын намарай шэнисэ таригдана. Эндэ тус сорт гектарай 50, мүн дээшэшье центнер ургаса үгэдэг юм. «Харьковская-60» гэжэ хара таряан намарай тарилгада горитой һуури эзэлхэ. Областиин тарилгын талмайн хахад шахуу хубида — 450 мянган гектарта намарай тарилга хэгдэхэ.

Липецкын таряашад намарай тарилгаяа богонихон болзор соо — сентябриин 5 болотор дүүргэхые шиидээ.

НУРЕГЭЙ ЗУРГААДАХИ МИЛЛИАРД

НУРЕК (Таджигай ССР). (ТАСС-эй корр. Г. Кривоногов). Ашаглалгада оруулагдаһанһаа хойшо Нурекскэ ГЭС-эй гурбан агрегат 6 миллиард киловатт-час электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилэн гаргаба. Дүрбэдэхи гидротурбиные декабрь һарада ашаглалгада үгэхөөр хараалагдана. Мүнөө барилгашад хаалтыень һуулгажа байна. Энэ жэлдэ 9 миллион шахуу кубометр шоройн буулгагдахадань, ГЭС-эй дүрбэдэхи агрегадта уһа табиха барилга дүүргэгдэхэ юм.

Нурекскэ ГЭС хадаа Урда Таджикистанда байгуулагдажа байһан территориально-үйлэдбэриин бүлэг барилгые элшэ хүсөөр хангалтын зүрхэн болоно. Сүүдхэ соогоо тэрэ 9 миллион шахуу киловатт-час электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилжэ, республикынгаа урда хубиин, Узбекистанай промышленна предприятинуудые хангана. Баригдажа байһан Яванска электрохимическэ заводто ГЭС электрын элшэ хүсэ үгэхэ байна.

ТАРЯАШАД, МЕХАНИЗАТОРНУУДАЙ АНХАРАЛ...

ГРАММШЬЕ ОРООҺ... ГЭЭХЭГҮЙ ГЭБЭЛ...

Манай Буряад ороной олонхи нютагуудта орооһо таряанай ургаха, тэрэниие хуряажа абаха үедэ сагай уларил хэзээдэшье хүнэй һанаһан соо һайн, тааруу зохид байдаггүй гээшэ.

Энэ жэлыешье абаад үзэе. Май, июнь һаранууд хура бороогүй, халуун байжа. Хурамхаанай, Баргажанай, аймагуудай ехэнхи таряае, мүн Сэлэнгын, Улаан-Үдын аймагуудай зарим ургамалые гандаагаа.

Харин июль соо олонхи нютагуудта хура бороо орожо, тарялаанда горитой «амиүгөөд», ургасань набтарханшье һаа, яһала һайжараа, мүн дороһоонь ногоон таряан түргэн гаража эхилээ. Энээнһээ боложо, олонхи ажахынууд бүри һая болотор таряагаа хадажа эхилээгүй, ехэнхи ургасынгаа эдеэшэхые зарим тэды хүлеэхэ баатай болоһон байна. Мүнөө сентябрь һарын гараад байхада аймагуудта ургаса хуряалга һаял жэгдэрэн захалжа байна ха юм.

Иигээд ерэхэдээ байгша ондо олонхи нютагуудта таряа хуряалгада бага бэшэ бэрхэшээл, орёо асуудалнууд ушархань. Тиимэһээ таряанда ороһон түрүүшын үдэрһөө бүхы хүдэлмэриие бодомжотой һайнаар, эмхидхэжэ, хамаг оньһон машинануудые багаханшье һаадгүйгөөр, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэн, таряа амяарлан хадаха, хуряаха, комбайнаар сэхэ хуряаха гэхэ мэтэ онол аргануудые зүбөөр хэрэглэжэ шадаһан ажахынууд лэ мүнөө шүүхэ байна.

Хэнэйшье мэдэһээр, богони болзор соо хуряажа абаал һаа, ажахынууд ургасаяа гээлтэдэ оруулхагүй байна. Түрүүнһээ нобшоржо, бүхы ажалаа һайнаар эмхидхэжэ шадаагүй байгаад, ургасаяа удаанаар хуряахадаал зарим колхоз, совхозууд таряагаа ехээр гээдэг байна. Илангаяа зөөлэн хоолостой, халтад гэхэдээ нэнгэжэ унахаяа һанадаг «Онохойская-4» сортын шэнисые саг соонь хуряагаагүй һаа, бүришье ехээр гээлтэдэ ородог.

Эрдэмтэдэй тодорхойлһоной ёһоор, эдеэшэһэн таряае 10 хоногоорошье хожомдуулжа хуряагаа һаа, ургасын 15 процентнь гээгдэнэ.

Мүнөө колхоз, совхозууд динлэнхидээ эртын таряа амяарлан хадажа эхилэнхэй. Хэнэйшье мэдэһээр, эдеэшэн татаһан таряан түрүүн амяарлан хадагдаад, һүүлдэнь баалынь суглуулагдажа сохигдоходоо гээлтэдэ ехэ ородоггүй. Илангаяа энэмнай хура бороотойдо таряа түргэнөөр хуряажа абаха һайн онол арга болоно.

Тиихэдээ таряае дан эртэдүүлжэ гү, али дан оройтуулжа хадаха болоо һаа, энэ түрүү онол аргамнай минил ёһо дүүргэһэн, ямаршье ашаг үрэгүй юумэн болоод һалаха. Агрохимическэ заабариин ёһоор таряанай ургасын орооһоной һүн эдеэгээ хүсеед, орооһонойнь досоохиин хатуушаг боложо байхада, амяарлан хадаха ёһотой гэдэг ааб даа. Теэд энэ жэлдэ тэрэниие гүйсэд сахихань бэрхэтэй байна. Нэгэдэхеэр, хуряалга хожомдожо эхилээ, таряанай эдеэшэлгэ жэгдэ бэшэ. Хоёрдохёор, хура бороо ходо ороно, эртын хюруу унахаяа һанана. Тиимэһээ энэ жэлдэ таряанай ургасые аргатайл һаань, хуу амяарлан сабшаха шухала болоно. Илангаяа мүнөө хүсэд эдеэшээгүй һүн эдеэтэн, мүн бага хатуушаг болоһон эдеэтэй, ногооншье зандаа таряае түүбэрилэн хадабал дээрэ болоод байна. Юуб гэхэдэ, нимэ ургаса хүйтэн хюрууда орожо, гэмтэжэ магад. Харин тэрэниие сабшаад, баал болгоод байгаа һаа, хюрууда аюулгүй болохо бшуу.

Байгша оной эрхэ байдалда ямар таряа амяарлан хадахаб, ямарыень ко...
сэхэ хуряахаб гэ...
зүбшэл үгэжэ бол...

Һайн ургасатай, ...
лоомотой, удхэн аа...
жэ унахаяа һанаһа...
зэргэ буртаг ногоо...
хи бороодо айража б...
таряае заатагүй ...
хадаха хэрэгтэй. М...
гэншэг ургасатай, ...
аад, буртаг үбһэ ех...
һан, үшөө дороһоонь ...
таряанай гараһан ...
амяарлан хадажа ...
ниинь дээрэ. Газар...
70 сантиметрһээ набт...
дүрбэлжэн метр ...
300-һаа үсөөн бэш...
ургаһан таряае ...
баал болгоходо гээлт...
абтаха байна. ...
ургэниинь 20—25 ...
метрһээ бүдүүн бэшэ...
ёһотой. Тиихэдээ баа...
сеялкын ябаһан мүр...
сэхэ рууынь хаюулха...
Манай эндэхи эрхэ ...
дунда зэргын ургаса...
рлае газарһаа өөдэ ...
сантиметр дээгүүр ...
да, баалынь һоло мы...
руу доошоо ехэ ...
Бүри үндэрөөр үр...
ниисэ, хара таряае ...
сантиметр дээгүүр ...
да болоно.

Хэрбээ таряанай ...
амяарлан хадаха ...
байгаа һаань, яаха ...
Тэрэнэй һайн эдеэш...
тахыень хүлеэхэ бо...
орооһонойнь ехэнх...
ража унаха байна. ...
рэниие дан эртэ ...
хүсэд эдеэшээгүй м...
тон ороопон абтаха ...
тэй.

Тиимэ таряае ком...
сэхэ хуряахаһаа ...
гүй. Энэ жэлдэ олон...
хынуудта нимэ тар...
байхань. Тэрэниие ...
наар сэхэ хуряаха...
дээрэ нойтон, зари...
нотоон зандаа орооһон...
бууха болоно. Гэхэтэй...
нойтон таряа хатааха...
рэлгэ олонхи колхоз, ...
зуудта байдаггүй. ...
сагта ороһо нара, ...
һэбэрээхэ. Хатааха ...
дээрээ хүшалтатай ...
тон хомор.

Энээнһээ болоно ...
жэлнүүдтэ ажахы...
тоог дээрэ бүхһан ...
ороһон үнэ... гутар...
мы хаягдажа һалад...
Теэд хатааха түхэ...
үгы газарта нойтон ...
яажа гутаангүн а...

Нэн түрүүн н...
гоон зандаа байһан ...
складта гү, али дэ...
шалтатай тоог дээрэ ...
адхаад, түргэн са...
вентиляторaap үлеэ...
тааха хэрэгтэй. Мүн ...
АВМ түхэлэй агрега...
хэрэглэжэ болоно. Х...
арга юуб гэхэдэ, дан ...
һайн орооһон б...
таряае малда тэж...
хын тула нүхэ, тр...
хэжэ, силос болгон ...
өөрэгүи. Заатагүй бү...
һээнь уһанай гара...
цементээр ханалга...
хэндэ хэжэ. Тиинг н...
50—60 процентэ ...
дээрэһэнь ... ии орохо...
хүшаха ёһотой.

Илангаяа зарим ...
та үе-үе болоод лэ ...
роогой орожо бай...
таряанай ургасые т...
хуряажа абахын т...
шадабари, эсэшэ сү...
оролдолго хэрэгтэй. ...
гаа нэгэшье гээлт...
хуряахын тула түрү...
арга урдын дүй дүрш...
гэнөөр хэрэглэхэ са...
Эндэ колхоз, совхоз...
рономууд шиидхэхы ...
дүүргэхэ болоно. Хаан...
ряае хэзээ, ямар арг...
ряабал гээлтэ гараха...
жэ тэдэнэр лэ дары ...
хэхэ, үдэр бүри хүр...
стратеги, тактикые ...
залан хүтэлхэ зэргэт...

Б. ГОМБО...
Буряадай хүдөө ахаж...
туршалгын станц...
ахалагша ...
хүдэлмэрилэ...
республ...
габьяата агро...

СТАВРОПОЛИИН ХИЗААР. Хойто Кавказай томо ажахынуудай нэгэн болохо «Россия» колхоз... ряалан 10 мянган гектар талмай эзэлдэг. Эндэхи ...низаторнууд энэ талмайн гектар бүхэнһөө дунда 35 центнер таряа сохижо абадаг.

Василий Аксенов хорин жэлэй туршада механизат... хүдэлнэ. Эрхим комбайнерай хүбүүн Владимир эба... дэ сэрэгэйнгээ алба дүүргээд, эсэгэтэеэ хамта ... Эсэгэ хүбүүн хоёр һайнаар ажаллана. АПН-эй ф...

НЭРЭ ХҮНДЭЕЭ САХИХА

Гүрэнэй шанарай тэмдэгэй нэрэ хүндые СССР-эй Гүрэнэй стандарт наринаар сахижа байдаг гээшэ. Үндэр дээдын тэмдэгтэй хэдэн эдлэл хэрэгсэлнүүдэй шанарыень шалгаһан гүрэнэй хиналтын эмхи зургаанай элидхэлые комитет хаража үзөө. Республикануудай, областьнуудай газетэнүүдтэ толилогдоһон, эд хэрэглэгшэдэй бэшэгүүд дотор заагдаһан предприятинуудта, эмхи зургаануудта шалгалта хэгдэһэн байна.

Волгын автомобильна завод гүрэнэй хиналтын эмхи зургаанай анхаралда абтаа. ВАЗ-2.106 түхэлэй шэнэ автомобильһаа бэшэ, Тольяттн хотодо бүтээгдэһэн хүнгэн машинанууд шанарай тэмдэгтэ хүртэнхэй. Гэбэшье ВАЗ-2.101 түхэлэй зарим машинанууд хангалтагүй муу шанартайгаар гаргагдажа, хэрэглэгшэдтэ эльгээгдэдэг байха юм. Метрологиин ба стандартизациин Поволжско түбэй экспертнүүд эдэ гомдол баримтануудые шалгаба. Үнэхөөрөөшье, зарим машинануудай үүдэниинь забһартайгаар һуулгагдаһан, жэгдэ бэшээр будагдаһан байгаа.

Эндэ гомдол дурадхалнуудаар машинын шанарые улам һайжаруулха юм гэжэ автозаводой дирекци мэдээсэбэ. Автомобилиин тааруу зохид байха талаар заводой хүдэлмэришэд ехэ оролдолго гаргаха байна.

Воронеж хотодохи «Электросигнал» заводто бүтээгдэһэн «Рекорд-В-308» түхэлэй телевизорэй шанарынь муу гэжэ мүн лэ тэмдэглэгдээ һэн. Үнэхөөрөөшье, энэ жэлэй түрүүшын хахадта эндэ хэдэн арбаад аппарат хангалтагүй сэгнэлтэдэ хүртэһэн байгаа. Энэнь бүтээн гаргагдаһан бүхы продукциин 0,042 процент болоно. Заводой мэдээсэһэнэй ёһоор, хамжаанһаа абтаһан узелнууд, детальнууд — динамигууд, электровакуумна приборнууд эбдэршэнэ. Теэд энэнь ушар байдалые сагааруулжа шадахагүй. Бүхы телевизорнүүд стандартнуудай эрилтэдэ таараха ёһотой.

«Электросигнал» заводто бүтээгдэдэг телевизорнүүдые һайжаруулха талаар ехэ юумэн хэгдэжэ байна гэжэ Метрологиин ба стандартизациин Түбэй-Хара хүрьһэтэ зонын центр мэдээсэбэ. Иимэ арга телевизор хабсаралгада гараһан дутагдалнуудые үсадхан зайсуулжа, шанар һайнтай продукци үйлэдбэрилхэ арга олгоно.

Хүүгэдэй «Ветерок» гэжэ велосипедүүдые, хубсаһа угаадаг «Рига-17» түхэлэй машинануудые, «Украина» түхэлэй стабилизаторнуудые, мүн агнууриин буунуудые гаргадаг заводуудта экспертнүүд ошожо, эд хэрэглэгшэдэй бэшэгүүдтэ үндэһэлэн, продукциин шанарые шалгаһан байна.

Эрхим шанартан продукци бүтээн гаргалгые хинаха мянгаад шалгалта жэлэй дүүрэтэр үнгэргэхыень СССР-эй Гүрэнэй стандарт гүрэнэй хиналтын управлениие уялгалба. Эд бараанай шанар нэн түрүүн шалгагдаха юм. Үндэр дээдын тэмдэгтэ хүртэһэн продукциин шанар тушаа хэблэлдэ толилогдоһон мэдээсэлнүүдые, ажалшадай бэшэгүүдые арбан хоног соо наринаар шалгахыень комитет Метрологиин ба стандартизациин республиканска управленинүүдые, лабораторинуудые уялгалба.

(ТАСС-ай корр.).

Москва.

Засагай дээдын зургаануудта

[Х]аргыда hэримжэтэй ябаха

[...] оной түрүүшын ха[...] [ре]публикын харгы за[...] урда жэлэй энэ үеын[...] [ол]он гэнэ усал тохёол[...] Буряадай АССР-эй [...]онуудай Соведэй пая[...] гарҕаhан тогтоол соо [...] Аймагуудай, ра[...] болон хотонуудай [...] Соведүүдэй гүйсэдкс[...] зарим министерство [...] зургаануудай хүтэлбэ[...] Буряадай АССР-[...] [ер]одын хэрэгүүдэй ми[...]ствын госавтоинспекци [...]льна ажахынуудай [...] наринаар шал[...] гэнэ усал hэргылхэ [...] эрид хэмжээ абана[...] [...]ная Улаан-Үдэ хото-до, Хэжэнгын, Хоринн, Ярууны аймагуудта, республикын «Сельхозтехника» нэгэдэлэй, Буряадай АССР-эй Элүүрые хамгаалха министерствын, Улаан-Үдэ хотын горсоведэй гүйсэдкомой коммунальна ажахын управлениин автомобильна ажахынуудта гэнэ усал олоор тохёолдоhон байна.

Харгы дээрэ усалтаха ябадал эхэнхидээ автомашинын жолоошодой гэмээр болоно. Шофёрнууд архи уугаад автомашина жолоодоно. Үмсэдөө машинатай хүнүүдтэй ойлгууламжын хүдэлмэри hулаар ябуулагдана. Тиимэhээ харгы дээрэ болоhон бүхы усалта ябадалай шалтаганууд ай нэгэнь тэдэнэй гэмээр болоhон байха юм.

Харгын усалтай шанга тэмсэл хэхэ зорилготойгоор Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет байгша оной сентябрин 1-hээ октябрин нэгэн болотор республика дотор харгын-транспортын хаpалга үнгэргэхэ гэжэ тогтообо. Тэрэнэй гол зорилго хадаа автомобильна транспортын хүдэлмэрилэгшэдые бүтээсэ ехэтэйгээр, гэнэ усал гаргангүй хүдэлхөөр элсүүлхэ, тэдэнэй дунда журам hайжаруулха, автомобильна ажахынуудай техническэ байдал дээшэлүүлхэ зорилго болоно.

[hУ]РГАН ХҮМҮҮЖҮҮЛГЭДЭ— АНХАРАЛ

[...]мясопром» гэжэ үй[...] нэгэдэлдэ хүмүү[...]эдэй, залуу хүдэл[...]дэй слёт hаяхан үн[...] Тус нэгэдэлдэ предприятинуудай [...] хүнүүд hурган хүмүүжүүлэгшэ гэhэн алдартай [...] Гансал Улаан-[Удын] мяханай комбинадта [hу]рган хүмүүжүүлэг[шэ]дэлнэ. Эдэ нүхэд ур[...] залуу үетэнние [...] шадабаридаа дүр[...] гадна, хүмүүжүүл[...] горитой хүдэлмэри [...]

[...] нэгэдэлэй хүтэлбэри[...] парткомой, проф[...] завкомой ба комсо[...] комитедэй хамтын [...]бэриин ёhoop, 21 хүн [...] hурган хүмүүжүү[лэгшэ] гэhэн хүндэтэ нэрэ [...] хүртэбэ.

[...]нь Улаан-Үдын тех[...] мэргэжэл олгохо 8-[...] училищиин hурагшадые [...]ришэн ангиин зэргэ[...]гын ёhолол болобо. [...]ришэдэй бүлэдэ [...] байhан залуушуул [...]гай урда зогсожо, [...]ришэн ангиин үндэр [...]лые хухалхагүйбди» [...]хаа тангаригаа үгэ[...]эрнь залуу хүдэл[...] hурган хүмүүжүү[...]айгээ танилсаа. Мя[...] комбинадай колбасна, [...] ба бусад заводуудай хүтэлбэрилэгшэд залуу нүхэдөө ажал хүдэлмэридэнь hайнаар hургахабди гэжэ следто хабаадагшадые найдуулаа.

hурган хүмүүжүүлэгшэдэй зүгhөө З. Ф. Филиппова, Н. С. Рябова ажал хэрэг, дүй дүршэл тухайдаа хэлэhэн байна.

— Арбан табан залуу хүдэлмэришэнние hургаhандаа баяртай ябадагби, — гэжэ нүхэр Филиппова хөөрэhэн байна. — Манда жэл бүри залуу хүбүүд, басагад ерэжэ байдаг. Үйлэдбэридэ түргэн дадаха гээшэ тиимэ бэлэн хэрэг бэшэ даа. Тиимэhээ тэдэнэртэ туhалжа, ёhотой hурган хүмүүжүүлэгшэнь болохо гэжэ оролдодогби. Шефтээ абаhан залуушуултайгаа ганса комбинадта уулзадаг бэшэ, мүн хамтын байрадань ошожо, нүхэр ёhoop хөөрэлдэдэгби. Залуу нүхэдэйнгөө хүл дээрээ гаража, институт, техникумүүдтэ hуража байхада, мэргэжэлтэй болоходонь сэдьхэл зүрхэмнай урма баяраар халидаг.

Хоёр гурбан жэлэй туршада тус комбинадта хүдэлhэн залуу хүдэлмэришэд В. Боброва, Н. Кожевникова гэгшэд hурган хүмүүжүүлэгшэд тухайгаа хани халуунаар хэлэжэ, сэдьхэлэйнгээ халуун баяр хүргэбэ.

Гэбэшье, түрүү хүдэлмэришэн бүхэн hурган хүмүүжүүлэгшэ болоҗо шадаха гү гэhэн асуудал тодо hайнаар тодорхойлогдоогүй гэжэ hанагдана. Жэшээнь, олонхи ушарта баян дүй дүршэлтэй, онол шадабаритан хүдэлмэришэдтэ залуушуулые hургахыень даалгагдадаг гээшэ ааб даа. Зүгөөр тэрэ хүн түсэб, уялгаяа ходо дүүргэдэг байбашье, хүмүүжүүлэгшэ болоҗо шадахагүй байжа магад. Тиимэhээ түрүү хүдэлмэришэн бүхэнние hурган хүмүүжүүлэгшэ болгохо гээшэ алдуутай гэхээр.

hурган хүмүүжүүлэгшэ болохо гээшэ харюусалгатайшье, хүндэтэйшье хэрэг. Тиимэhээ тэдэнэртэ сат үргэлжэ туhаламжа хүргэгдэхэ ёhотой. Субпродуктнуудые болбосоруулдаг цехтэ hурган хүмүүжүүлгэдэ анхарал багаар хандуулагдадаг байгаа. Энээнhээл болоҗо эндэ hурган хүмүүжүүлгын хүдэлөөн замхашоо бэшэ гү? Мяханай комбинадта хүдэлжэ байhан hурган хүмүүжүүлэгшэдэй совет өөрынгөө үүргэ дээшэлүүлхэ зэргэтэй.

М. ПОЗДЕЕВ,
эдеэ хоолой промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой секретарь.

БАРИЛГАШАД

Улаан-Үдын түхэл шарай жэлhээ жэлдэ гоё hайхан болоно. Гудамжаар жэрылдэhэн дэнхэгэр томо гэрнүүдэй олонхине барилга-хабсаралгын нэгэдэхи управлениин хүдэлмэришэд бодхоолсоhон байха. Жэшээнь, КПСС-эй XXV съездын делегат Л. К. Кузнецовагай толгойлдог штукатур-малярнуудай бригада нилээд олон гэрнүүдые гоё hайхан болголсожо, хүн зоной магтаал hайшаалда хүртөө бэлэй. Тус бригадын гэшүүд долоон hарынгаа даабарине 120—130 процент дүүргээ. Республикын барилганuудта 15—20 жэл хүдэлhэн, дундаршагүй баян дүй дүршэлтэй түрүүшүүл А. Н. Балданова, В. А. Третьякова, М. В. Булавинцева гэгшэд «Ажалдаа шалгарhанай түлөө» медальнуудаар шагнагдаhан байна. Ахамад нүхэдhөө гээгдэнгүй залуу штукатурщигууд Ц. Урбашкиева, Г. Сахарова, Н. Кондратьева гэгшэд эрхим hайн ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

М. СУТУРИН.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: комсомол басаган Н. Кондратьева ажалдаа.

Авторай фото.

Үбhэшэдтэ концерт харуулна

Оронгын совхозой партком болон ВЛКСМ-эй Улаан-Үдын райком ниитынгээ адуу малда үбhэ тэжээл бэлэдхэжэ байhан хүдэлмэришэдтэ ехэхэн анхарал хандуулна. Оронго тосхоной соёлой байшангай дэргэдэ 10 хүнhөө бүридэhэн уран hайханай агитбригада бии. Бригадын гэшүүд: нютагай залуушуул, комсомолшууд дайшалхы хуудаhануудые гаргадаг, лекци уншадаг байна.

Августын 18-да оньhожоруулагдаhан бригадын гэшүүдтэ, Улаан-Үдэhөө ерэhэн шефүүдтэ КПСС-эй обкомой лектор А. Тыхешкин hонирхолтой лекци уншаа. Лекциин hүүлдэ уран hайханай агитбригадын гэшүүд концерт харуулаа. В. Раднаев буряад арадай болон мүнөө үеын залуу буряад композиторнуудай дуунуудые дуулаба. У. Тугутова буряад, татар, ород арадуудай хатар гүйсэдхэжэ, үбhэшэдые hонирхуулба.

М. ГЫЛЫКОВ.
Улаан-Үдын аймаг.

«БУРЯАД ҮНЭНДЭ» бэшэhэнэй hүүлээр

«АМЫЕНЬ ТАТАХААР БОЛОО»

Иимэ гаршагтай бэшэг манай газетын июлиин 14-нэй номерто толилогдоо hэн. Улаан-Үдын интернат гэртэ байрлагшадай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри муугаар табигданхай. Тус гэртэ байрлагшад В. Матвеевская, И. Гороховский гэгшэд «хатуу харатай ханилаад», сугтаа байдаг нүхэдөө ёhотоор амаруулнагүй, элдэб янзаар хараана, хүниие hогтуугаар сохихо ябадал гаргана гэжэ тэрэ бэшэг соо хэлэгдэhэн байгаа.

Эндэ хэлэгдэhэн баримтануудай мүрөөр хэмжээ абахынь тула республикын социальна тэдхэмжын министерствэдэ газетын редакци хандаhан юм.

«Бэшэг соо хэлэгдэhэн баримтануудые шалгажа үзэхэдэ, булта зүб байгаа. Интернат гэрэй профсоюзай местномой заседани дээрэ тэдэ баримтанууд харагдаа, журам эбдэгшэдтэй хөөрэлдөөн болоо. Матвеевская, Гороховский гэгшэд дотоодын гурим дахин хазагайруулаа hаа, интернат гэрhээ гаргагдажа болохо гэhэн шанга hануулга хэгдэhэн байна» гээд республикын социальна тэдхэмжын министрэй орлогшо нүхэр Минеев В. Д. редакцида hаяхан мэдээсэhэн байха юм.

Прибайкалиин аймагай Ильинка тосхоной столоводо коммунис ажалай ударнигууд үнинэй тогоошод Раиса Николаевна Рязанова, Екатерина Афанасьевна Борисюк гэгшэд хүдэлдэг. Тус столовын коллектив Сэлэнгын ОРС-ын столовонуудай дунда ходо түрүү hуури эзэлдэг.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тогоошон Екатерина Борисюк.
С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Номой шэнжэлэл

„АМАР МЭНДЭ, ДАЛАЙ!“

Иимэ гаршагтай, бишыхан уншагшадай зохидшоон харама гадартай ном hаяшаг Буряадай номой хэблэлhээ гаража, магазинуудта оруулагдаба. Сэнхир номин далай соогуур тамаржа ябаhан адар томо корабль, тэрэнэй урда, хойнонь орожо байгаад ниидэhэн сахали шубуудые хараад, үхибүүд заатагүй hонирхохол байха. Тиимэhээ номой хуудаhануудые иража, Номгон далайе алишье талаhаань тодо хурсаар зураглаhандань, далайн нюрууе үдэр, hүнишье зүhэжэ ябаhан корабль дээрэ сэрэгэй алба хэжэ байhан матросуудай ажал хэрэгые харуулhандань, үхибүүд бүришье баясаха. Үнэхөөрөөшье, тус ном дотор далай тухай, матросуудай ажабайдал тухай сэдьхэлдэ ехэл дулаанаар, зохидоор бэшэгдээ. Сэхыень хэлэхэдэ, бишыхан уншагшад үhан буряадаар бэшэгдэhэн иимэ түхэлэй ном уншаашьегүй байхадаа болохо.

Номой автор хэн бэ?

«Последний угон», «Кочующий фронт», «Открытие» гэжэ уран hайханай фильмүүдые харагшадай олонхин, минии hанахада, кинорежиссер, киносценарист Барас Халзановые шүлэг бэшэдэг юм гэжэ мэдэхэгүйдөөшье болохо. Тэрэнэй шүлэгүүд үшөө жараад онуудаар республикын газетэнүүдтэ, «Байгал» журналда хэблэгдэжэ, поэзидэ дурагайшуулай анхаралые татаhан юм. Автор үhан далайн сэрэгэй флодто алба хээ. Ушар иимэhээ далайн янза бүриин үзэгдэлнүүдые имагтал шүлэгшэнэй нюдөөр адаглан хаража, сэдьхэлэй оёорhоо орьёлhон уянгата мүрнүүдээ саарhан дээрэ бэшэжэ ябаhаниинь илангаяа hайшаалтай. Уран hайханай фильмүүдые зохёон байгуулхатайгаа хамта шүлэгүүдээ залуугай ульhатайгаар бэшэжэ, «Амар мэндэ, далай!» гэжэ номоо үхибүүдтэ бэлэглэhэниинь ехэл hайн гээшэ.

Номынь далай тухай шүлэгүүдhээ бүридэхэhөө гадна, шүлэг бүхэндэнь хүдөөгэй зоной ажабайдал, ажал хэрэг, мүн тэдэнэй амгалан байдалые сахижа байгаа матросуудай түхэл шэнжэ, абари зан шүлэг бүхэндэнь уран хурсаар зураглагдана. Шухаланъ гэхэдэ, поэт үхибүүдэй доторой байдалые, hанал бодолые тон зүбөөр тайлбарилжа, онсо өөрын шэнжэтэйгээр гаргана.

«Аягын шэнээн
Алтан наран
Долгин дээрэ
Бүмбэлзөөд,
Дэгдэжэ
Дээшээ талиниха
Дурагүй янзатай
Байна.
Мүнгэн зүhэтэй
Мүргүй ехэ корабль
Эмниг мориндол
Эрьедэ уятай
Байна»,

— гэжэ «Номгон далай үглөө» гэhэн шүлэг соогоо ехэл зохидоор бэшэнэ. Эндэ зэргэсүүлгэ, образ гэхэ мэтын тон шухала зүйлнүүд хуу бии. Үглөөнэй далайе эрьедэ байhан кораблиие үхибүүнэй нюдөөр хаймадан хаража, элдэбын зэргэсүүлгэ хэнэбди. Ажаглалта юуб гэхэдэ, үгэнүүдээ хошоод, нэжээдээр табсантуулжа шүлэгэйнгөө мүрнүүдые олошоруулхые оролдоо хаш. Иимэ маягтайгаар бэшэжэ болохо юм бэзэ. Зүгөөр, шүлэг бүхэнэйнгөө мүрнүүдые нэжээд, хошоод үгэhөө монсогойлходо дан лэ аягүй шэнги болоно. Жэшээнь, «Корабль дээрэ», «Уулзалга» гэхэ мэтын шүлэгүүдынь уран найруулгын талаар нилээд гэмгүи аад, үнөөхил нэжээд үгэнүүдынь доошоо табсанташанал даа.

Кораблиин капитаниие, боцманиие, хүбүүндээ ошоhон буряад үбгэниие автор жэншэдгүй hайнаар зураглан харуулаа. Үhан сэрэгэй алба hайн мэдэхэ байhаниинь элирнэ.

«Олохон зониие
Абарhан
Орон дэлхэйгээр
Тамарhан,
Шаб гэhэн
Бэетэй
Таб гэhэн
Гэшхэмтэй
Хэн гээшэб?
Капитан».

Эдэ мүрнүүдые уншахадаа, гансашье капитанай образ тухай бодомжолно бэшэбди, гадна эрхэ сүлөөгэй, зол жаргалай түг дээрэ үргэжэ ябаhан баатар Совет Армиин түхэл шарайе харуулжа шадаа. «Далай дээрээ суутай, далайн саагуур дуутай» гэжэ онсолон тэмдэглэhэниинь бүришье удхатай гээшэ.

«Эрьеын
Эреэн боро шулуунууд
Нютагайм
Номгохон үнеэд шэнгеэр.
hүб hүбхэн лэ
hуниндөө
Долгидые жажалжа
хэбтэнэ»

гэжэ мүрнүүд дотороо далайн, дэлгэр баян талын түхэл шэнжые ниитэлэн харуулна. Олон үгэнүүдые мушхажа, өөрэ онсо маяг харуулхые автор оролдоногүй, харин таатай зохид зэргэсүүлгын ашаар ехэ юумэн тухай хэлэжэ шадана.

«Баабаймни
Боцманhoo
Холын орон тухай hурана.
Холын ороной аяг зан
тухай hурана.
Холын ороной арад зон
тухай hурана.
hамбаандань гааhаяа
hороно.
«Дайн сэрэг лэ бү болоhой
даа»

— гэнэ. Эдэ мүрнүүд тон юрэнхыгөөр, буряад арадай аман зохёолhoo үндэhэлэн бэшэгдэнхэй. Ухаан бодолдо хан гэжэ хадуугдахаhаа гадна, хүн бүхэн үе сагайнгаа урда тон ехэ харюусалгатай гэжэ үшөө дахин hануулха юм.

Нэгэ үгөөр, Барас Халзановай шүлэгүүдэй гурбадахи номые эдир уншагшад hонирхон уншахаа байха. Гаршагынь номой гол түлэб удхада гүйсэд харюусадагшье hаа, Ц. Доржиевай, Ж. Зиминэй, мүн баhа хүүгэдтэ зорюулhан номуудай гаршагые дабтахаа hанаа. Үхибүүдые Эхэ орондоо инаг дуратайгаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ тус ном аша туhатай байха. Поэт үхибүүдэй hанал бодолые, хүсэл эрмэлзэлые, абари зангые hайн мэдэнэ, тиимэhээ саашадаа бүришье дүтөөр нүхэсэжэ, номуудые олоор бэшэхыень хүсэе!

М. ОСОДОЕВ.

ХҮДӨӨ АЖАХЫН МЭРГЭЖЭЛТЭДЫЕ hУРГАНА

Эдэ жэлнүүдэй туршада М. Н. Ербановай нэрэмжэтэ Буряадай хүдөө ажахын техникум дунда эрдэмтэй мэргэжэлтэдые бэлдэдэг томохон hургуули, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдые бэлдэдэг «кузница» болоо. Техникумдэ hуража гараhан мэргэжэлтэд республикын ажахы бүридэ хүдэлмэрилдэг, олон эмхи зургаануудта алба хэдэг, элдэб hургуулинуудта хүдэлмэрилдэг. Мүнөө техникум газар эсхэмжэлэгшэдhээ гадна, 1929 онhoo зоотехнигүүдые, 1939 онhoo ветеринарна фельдшернүүдые, 1940 онhoo агрономуудые, 1970 онhoo бухгалтернуудые бэлдэжэ гаргадаг болонхой. Дээрэ тоологдоhон отделенинүүдтэ мүнөө 1100 студент hурадаг, мүн 1200 хүн заочноор hурана.

hурагшадые хүмүүжүүлгын ба ажалда дүршүүлгын хүдэлмэриие үндэhөөрнь hайжаруулха тушаа КПСС-эй XXV съездын шиндхэбэриие бэелүүлэн, тус техникумэй багшанарай коллектив хамаг хүсэ шадалаа гарган хүдэлмэрилнэ. Техникумэй студентнэр hайн мэргэжэлтэд болохоhоо гадна, дунда зиндаагай ударидагша, фермын бригадир, отделениин хүтэлбэрилэгшэ болоҗо шадаха. Ондоогоор хэлэбэл, олон hалбаритай, оньhожоруулагдаhан хүдөө ажахын үйлэдбэри хүтэлбэрилжэ шадаха мэргэжэлтэд болохо аргатай.

Энэ шухала зорилгын түргэн бэелүүлэгдэхын тула техникумэй материально-техническэ үндэhэ hуури hайжаруулагдана. Байгша ондо лабораториин корпус, спортивна комплекс баригдажа дүүргэгдэхэ. Ухэрэй байра ашаглалгада оруулагдаха. hуралсалай ажахыда соёлой байшан баригдаха юм.

hурагшад болон багшанар гэр байраар хангагданхай. Студентнэрэй үшөө нэгэ хамтын байра hургуулиин hуралсалай ажахыда бэлэн болгогдонхой.

Бэрхэ hурагшад манай техникумдэ олон юм. Ветеринарна отделениин III курсда hурадаг Галина Малыгина Ленинскэ стипенди абадаг. Зунай үедэ hайнаар хүдэлмэрилhэнэйнгөө түлөө гурбадахи курсын студент Б. Байнзуров Куба ошохо ерэхэ путевкоор шагнагдаhан байна. Ленинскэ стипендиат, зоотехник Кондратюкова, ветфельдшернүүд Л. Сагалаева, Н. Петчинова, Л. Молчанова ба бусад улаан дипломтойгоор техникумаа дүүргэhэн байна.

Манай техникумдэ hуража гараhан мэргэжэлтэдэй дундаhаа ажал хэрэгтээ шалгаржа, алдар солотой болоhон хүнүүд Е. В. Иванов Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра» колхозой түрүүлэгшээр хүдэлмэрилнэ, Ленинэй орденто, КПСС-эй XXIV съездын делегат А. И. Хмелев «Кабанский» совхозой директорээр ажаллана. Манай техникум дүүргэhэн Н. Е. Медведев мүнөө республикын ой модоной ажахын министр, В. М. Тюменцев — республикын «Сельхозтехника» нэгэдэлэй түрүүлэгшын орлогшо юм.

Тус техникумдэ hуража гарагшадай олониинь сүүлдээ дээдэ hургуули дүүргэжэ, эрдэмэй кандидадууд, докторнууд болоhон байдаг. Эдэнэй дунда ветеринарна эрдэмэй доктор Хандуев, кандидадууд В. Шабаев, Л. Власов, С. Худаев, Н. Мокальский, Н. Волгин, Р. Скакалин гэгшэд олондо мэдээжэ болонхой.

Хүдөө ажахын шэнэ хүдэлмэрилэгшэдые бэлдэхэ асуудал гансал hургуулинуудта хабаатай бэшэ, харин ажахынуудай, аймгүйсэдкомуудай хүдөө ажахын управлениин хүтэлбэрилэгшэд, ажахын мэргэжэлтэ бүхэн, техникумэй хүмүүжүүлэгшэд— булта энэ хэрэгтэ хабаадаха ёhотой. hурагшадые шэлэн абалгада наринаар хандажа, hуралсал хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие улам hайжаруулха шухала.

М. АЛЕКСЕЕВ,
техникумэй hургагша, Буряадай АССР-эй габьяата багша, ветеринарна врач.

АЛАС-ДУРНЫН ХИЗААРТА

ИНСТИТУТ... [С]ТУДЕНТНЭРТЭ ОШОНО

[Байг]ал-Амарай түмэр хар[гы] [ба]рилсажа байhан 100 [...] (Тындэдэ ажаhуудаг) [...] замай транспортын [...]рнүүдые бэлдэдэг [...]ын институдта онхо [...]рөө. Үбэлэй, хабарай [...] үезхын тула тэдэ[...]роhoo гарахагүй. [...] дээдэ hургу[ули] [hур]алсалай-зүбшэл заа[...] пункт Тындэ нээг[дэжэ] байна. Институдай [...] эндэ хэшээл үнгэр[...] шалгалта абаха юм. [...] харгын, хүүргэ болон [...] инженер-барилга[...] түмэр харгые элек[...] хүсөөр болон онь[...]эрэлгээр хангаха. [...]ажмеханика болон [...] байгуулха мэр[гэжэлтэдые] бэлдэхын тула [...] уужам hаруул [...] лабораторн[...]эргдэнхэй.

[...] замай транспортын [...]дые бэлдэдэг Ха[баровскын] институт БАМ-[...]ь холбоо харилсаа[...] Институдай сту[дентнэр] барилгын отряд[...] хүдэлнэ, ерээдүйн [...]үд практика гара[...] институт дүүргэhэн [...] хүн бүхэнэйнь зип-[...] БАМ барилгада зорюу[...]ай. Институт дүүр[...]гаад шахуу залуу [...]тэд иишэ ерэхэ пу[тевкэ]дые абана.

В. ВАСИЛЬЕВ.
[...]ювск.

БАМ-да ХҮДЭЛХЭ МЭРГЭЖЭЛТЭД БЭЛДЭГДЭНЭ

[Комсомол]ьск-на-Амуре хо[тын] [тех]ническэ мэргэжэл олгодог hургуулиин hурагшад hуралсалай-үйлэдбэриин шэнэ байшантай болобо. Ерээдүйн шулуушад, штукатурщигууд, шэрдэгшэд эндэ мэргэжэл шадабаряа наринжуулна. Механизациин лаборатори соо машинистнүүд бульдозер болон экскаваторнуудай оньhон түхеэрэлгые шудалха байна.

Техническэ мэргэжэл олгодог дунда hургуули, Хабаровск ба Амурск, Советскэ Гавань ба Теплоозерск хотонуудай hургуулинуудтал адли, Байгал-Амарай түмэр харгы барилгада хүдэлхэ мэргэжэлтэдые бэлдэнэ.

М. ХАНУХ.
Комсомольск-на-Амуре.

АУДИТОРИДО ЭЛЕКТРОНИКО ОРОБО

Алас-Дурна зүгэй гүрэнэй университедэй уужам hаруул таhалгануудта электронико hууриа эзэлбэ.

hуралсалай оньhон түхеэрэлгэнүүд автомат аргаар залан ябуулагдана. Дистанционно түхеэрэлгын ашаар түбэй пультhaa hуралсалай таhалгые кинозал болгохо, диктофон болон диапроекторнуудые хүдэлгэхэ аргатай юм. Хари хэлэнүүдые шудалхын тула лингафонно таhалганууд түхеэрэгдэнхэй.

Үшөө нэгэ hонин гэхэдэ, бүхы естественнэ факультедүүдэй физикын кафедра байгуулагдаа.

М. РЫБАКОВ.
Владивосток.

ХҮНГЭН ПРОМЫШЛЕННОСТЬДА ХЭРЭГТЭЙ МЭРГЭЖЭЛТЭД

Благовещенскын технологическа институт Алас-Дурна зүгтэ эгээл залуунь болоно: ороидоол жэл гүйсөө. Хүнгэн промышленностьда тон хэрэгтэй кадрнуудые бэлдэнэ. Эндэхи дээдэ hургуулинуудта иимэ мэргэжэлтэд мүнөө болотор бэлдэгдэдэггүй байгаа. Тус институт дүүргэгшэд Хабаровска ба Приморнин хизаарнуудай, Амарай, Сахалинай ба Магаданай областьнуудай, Яхадай АССР-эй предприятинуудта, Байгал-Амарай түмэр харгын промышленна шэнэ түбүүдтэ хүдэлхэ юм.

Иимэ мэргэжэлтэд бүришье үргэнөөр хэрэглэгдэхэ болоҗо, институт энэ жэлдэ студентнэрые хоёр дахин олоор абаа. Институдай үлхөө шэнэ байшангууд бодхоогдожо байна. 2500 студентнэрэй hураха hуралсалай-лабораторно байшангууд, юhэн дабхар хамтын байра, стадион эндэнь оролсохо.

А. КРИВЧЕНКО.
Благовещенск.

МЕЛИОРАТОРНУУДАЙ hУРГУУЛИНУУДТА

Приморнин Кировск тосхондо гэхэ гү, али техническэ мэргэжэл олгодог hургуулиин городто лабораторно хэшээлэй, мүн ерээдүйн механизатор - мелиораторнуудай практикаяа гараха томо байшан гэрнүүд баригдажа байна. hуралсалай мастерскойнууд, токарна болон слесарна цехүүд, газар малтаха машинануудай таhалга эндэ бии.

Мелиораторнуудые бэлдэдэг тус hургуули Алас-Дурна зүгтэ эгээл томонь болоно. Хүгжэн hалбаржа байгаа хүдөө ажахын районда оршоно. Налхи намагтай газар хатааха, уhалха талаар нилээд ехэ юумэн эндэ хэгдэнэ.

Техническэ мэргэжэл олгодог hургуулиин тон иимэ городогууд Алас-Дурна зүгэй хүдөө ажахын долоон түбтэ мүнөө баригдажа байна. Мелиоративна барилгада хүдэлхэ 4,5 мянган мэргэжэлтэдые тус hургуулинуудта жэл бүри бэлдэхэ юм.

И. ПАЛАТОВ.
Лесозаводск.
Приморнин хизаар.

КОЛХОЗ БОЛОН СОВХОЗУУДАЙ ЗУУРШАЛГААР

625 хүбүүд, басагад шалгалта амжалтатайгаар үгэжэ, Приморнин хүдөө ажахын институдай студентнэр болобо. Гурбанай нэгэ хубиhaa дээшэнь колхоз болон совхозуудай зууршалгаар институдта ороо. Энэнь урданайхида орходоо нилээд олон гээшэ. Нэгэ үгөөр, Камчатка, Сахалин, Яхад, Приморн, Забайкали болон Приамурнhaa ерэhэн хүбүүд, басагад ажахынуудhaa стипенди абаха.

Приморнин хүдөө ажахын институт хорин жэлэйнгээ ойе энэ жэлдэ тэмдэглэхэнь. Алас-Дурна зүгэй хүдөө, уhанай болон ой модоной ажахыда тон хэрэгтэй мэргэжэлтэдые бэлдэхэ талаар тус институт ёhотой гуламта болонхой. Найма мянга гаран агроном, зооинженер, экономист, бухгалтер, инженер-механик, гидромелиоратор болон уhанай ажахын инженернүүд эндэ hуража гараа. Ерээдүйн мэргэжэлтэд гансашье аудитори болон таhалгануудта эрдэм шудалдаггүй, харин hуралсал-туршалгын ажахыда, лесхоз болон уhалуурниин түхеэрэлгэнүүд дээрэ хүдэлжэ, мэргэжэл дадалтай болодог юм.

А. ГУЛЯНСКИЙ.
Уссурийск.
Приморнин хизаар.

Тульска область. 1978 оной сентябрь hарада Л. Н. Толстойн түрэhөөр 150 жэлэй ой тэмдэглэгдэхэнь. Тус ойдо бэлдэхын тула РСФСР-эй Культурын министерствын дэргэдэ совет эмхидхэгдээ. «Ясная поляна» гэжэ музей-заповедник hэльбэн заhагдажа байна.

Ясная Полянада Л. Н. Толстой түрэhэн, таби гаран жэл ажаhууhан юм. Эндэ уран зохёолшын хүүр бии.

Эндэхи газар дайда, үзэсхэлэнтэ гоё байгаали зохёолшын зүрхэ сэдьхэлые ходо баясуулжа, зохёохы ажалай урма зориг бадаруулжа байhан шуу. «Война и мир», «Анна Каренина», «Воскресенье» гэжэ романууд, мүн туужа, рассказ, зүжэг болон статьянууд эндэ бэшэгдэhэн юм.

Ясная Полянадахи музей-заповедник наринаар хаража байха талаар Коммунис парти ба Советскэ правительство саг үргэлжэ анхаралаа хандуулна. ВЦИК-эй Президиумэй 1921 оной июниин 10 да абаhан тогтоолой ёhoop Л. Н. Толстойн Ясная Полянадахи гэр-байрын досоодохи түхеэрэлгэнь тэрэл хэбээрээ үлэhэн байна.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: (дээдэ таладань) Л. Н. Толстойн дуратай hандали. (Доодо таладань) уран зохёолшын гэр.

ТАСС-ай фотохронико.

ТҮРҮҮШЫН ХОНХО ЖЭНГИРБЭ





Улаан-Үдын 2-дохи дунда һургуулида үсэгэлдэр үглөө гүүр согтой, шууяатай байгаа. Һургуулиин һуралсалай таһагые даагша К. И. Солянникова баяр ёһололой линейкэ нээжэ, үхибүүдые һуралсалай шэнэ жэлээр амаршалаад, эрдэм номдоо шуналтайгаар һурахыень хүсэбэ. Һургуулида шефскэ туһаламжа хүргэдэг Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводой түлөөлэгшэ Н. П. Пяев үгэ хэлэжэ, эрхим һайнаар һурахыень уряалба. Һурагшадай үмэнэһөө 10-дахи классай һурагша Ира Савельева үгэ хэлэжэ, һайнаар һурахые найдуулаа.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: һургуулиин туг гаргагдана. Баяр ёһололой линейкые һургуулиин һуралсалай таһагые даагша К. И. Солянникова нээжэ байна. 1-дэхи «А» классай һурагшад.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.



хилын саанаһаа
ТЕЛЕФОН·ТЕЛЕГРАФ·РАДИО

БЕРЛИН

АХА ДҮҮ ЁҺОНОЙ ХАРИЛСААН

ТАСС

СЕПГ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь Э. Хонеккер ГДР-эй демократическа партинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй. Национальна фронтын Национальна Соведэй түрүүлэгшэтэй эндэ уулзаба.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневтэй уулзажа, хани ёһоор хөөрэлдэһэн тухайдаа Э. Хонеккер сугларагшадта мэдээсээ. Энэ уулзалга СЕПГ-гэй ба КПСС-эй хоорондохи, ГДР-эй ба СССР-эй хоорондохи аха дүү ёһоной харилсаанай шэнэ гэршэ, хоёр партиин съезднүүд дээрэ хараалагдаһан социалис ба коммунис байгуулалтын зорилгонуудые бэелүүлгэдэ ниилээд ехэ хубита болохо байна гэжэ тэрэ сэгнэбэ. ГДР-эй ба СССР-эй хоорондохи харилсаанай амжалтатайгаар хүгжэжэ байһыень сэдьхэлээ ханан тэмдэглээбди гэбэ.

ГДР-эй бэеэ дааһан байдалай эрхэнүүдтэ хоро хүргэхэ, тэрэнэй дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсаха гэһэн зарим зонхилогшодой һэдэлгэнүүд Хельсинкидэхи зүблөөнэй зорилгодо, Европодо эб найрамдал хангаха хэрэгтэ яашье таарахагүй байна гэжэ Крымдэ болоһон уулзалгын үедэ мэдүүлэгдээ гээд СЕПГ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь хэлэбэ. Иимэ һэдэлгэнүүдтэ хоёр орон шанга сохилто үгэхэ юм. Капиталис оронуудтай, тэрэ тоодо ФРГ-тэй харилсаа тогтооходоо, өөртэнь ашатай туһатай байха ушарые ГДР хараада абаха юм гэжэ Э. Хонеккер тэмдэглээ. Энэнь СЕПГ-гэй IX съездын тодорхойлһон хараа шэглэлтэй тааралдана.

НЬЮ-ЙОРК

ЭРИД БУРУУШААЛГА

ТАСС

Колониальна дарлалта мүлжэлгэ доро байдаг Родезиин, Намибиин ба бусад оронуудай газар дайдахи гадаадын нэгэдэлнүүдэй ажал ябуулга тухай асуудалые зүбшэн хэлсэжэ байһан колониие болюулха талаар ООН-ой тусхай комитедэй заседанинууд уласхоорондын монополинуудай политикые эрид буруушаалгын тэмдэг доро үнгэрнэ. Иимэ ажал ябуулгань колониальна оронууд болон арадуудта бэеэ дааһан байдал олгохо, апартеид ба үндэһэ яһанай илгаа гаргалгые усадхаха тухай ООН-ой декларациие бэелүүлгэдэ һаад тойбо татана гээд Малиин, Заанай яһанай эрьеын, Ирагай, Сириин, Югославиин, СССР-эй ба бусад оронуудай түлөөлэгшэд үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ.

Намибида баруунай монополинуудай ямаршье хиналтагүйгөөр ээзрхэлгэ газар дайдыень ЮАР-ай ба тэрэниие дэмжэдэг баруун оронуудай колониальна дарлалта мүлжэлгэ доро оруулаа гээд Малиин түлөөлэгшэ мэдүүлбэ.

Колониальна байдалтай арадуудые хайра гамгүйгөөр дарлан мүлжэжэ, бэеэ дааһан ба дулдыданги бэшэ байдалтай болохые хуулитаар эрмэлзэһэн, хуби заяагаа өөһэдөө шиидхэжэ, байгаалиингаа нөөсэ баялигуудые сүлөөтэйгөөр ашаглахые хүсэдэг арадуудай байдалые ахир тулюур болгожо байһан гадаадын монополинуудай зэрлиг муухай ябуулгые, арга онолнуудые Советскэ Союз хододоо шууд сэхээр буруушаадаг юм гэжэ СССР-эй түлөөлэгшэ хэлэбэ.

Колониальна ба үндэһэ яһанай илгаа гаргалгын дарлалта мүлжэлгэһөө арадуудые эсэслэн сүлөөлэлгэдэ тойбо татадаг гадаадын экономическа зонхилогшодой дээрмэдэхы ябуулгануудые дары болюулха тухай ООН-ой шиидхэбэри бэелүүлхэ уряатайгаар СССР-эй делегаци империалис гүрэнүүдтэ, монополинуудта хандаһан байна.

Хитадай түлөөлэгшэдэй хэлэһэн үгэ гайхалтайгаар соностоо. КНР-тэй худалдаа наймаанай ба бусад холбоо барисаатай Африкын урда хубидахи уласхоорондын монополинуудай, расис захиргаанай политикые буруушаан шүүмжэлхэ үгэ эдэнэр олобогүй. Африкада Советскэ Союзай бэелүүлдэг политикые хазагайруулан, маоистнууд Советскэ Союзда зүрюу хардалга-гүрдэлгэ хэхые һэдэһэн байна. Теэд маоистнуудай ээлжээтэ харата ябуулга олон ороной түлөөлэгшэдэй зүгһөө шанга харюу сохилто абаа.

ЧССР-эй түлөөлэгшэ заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, маоистнуудай һаяхан Анголодо хэһэн гэмтэ ябуулгын гэршэнэр болоһон байнабди гэжэ тусхай комитедэй гэшүүдтэ һануулба. Хитад гадаадын хүлһэншэдтэй, Урда Африкын расистнуудтай нэгэдэжэ, иимэ ябуулга хээ һэмнай.

Хитад империализмын хүсэнүүдтэй хамтаржа, хүгжэжэ байгаа оронуудые социалис хани нэгэдэлтэ гүрэнүүдтэ зүрюу харшаар табихые оролдоно гэжэ Кубын түлөөлэгшэ тэмдэглэбэ.

БЕЙРУТ

ЛИВАНДАХИ БАЙДАЛ

ТАСС

Ливанай элдэб районуудта буудалдаанууд болоно үргэлжэлһөөр. Ороной ниислэл хотодо, оршон тойронхи һууриин тосхонуудта, Бейрудһээ зүүгээрхи хадата районуудта ороной хойто хубидахи Триполи хото шадар шанга тэмсэл боложо үргэлжэлһөөр. Августын 28-да Ливанай фронтнууд дээрэ 160 гаран хүн алуулһан байна.

Ливандахи уршаг түбэгтэ байдалые гуримшуулан шиидхэхын тула Сириин хүтэлбэрилэгшэдтэй хөөрэлдөөнүүдые хэхээ Ливанай президентээр һунгагдаһан И. Саркис августын 31-дэ Дамаск ерэбэ.

Ливанай ниислэл хотын зүүн ба баруун районуудай хоорондохи тэмсэлэй хэдэн үдэр соо замхаагдаһанай һүүлээр августын 30-най һүни эндэ тэндэ буудалдаанууд болоһон байна. Ливанай хадата районуудта артиллери ба миномедоор буудалдана.

Хархис христиан партинуудай ба бүлэгүүдэй хүтэлбэрилэгшэд «сэрэгэй нэгэдэмэл командовани» эмхидхэн байгуулһан тухайдаа хархис христиан партинуудай ба бүлэгүүдэй хүтэлбэрилэгшэд августын 30-най үдэшэ соносхобо. Фалангистнуудай партиин, национальна либералнуудай партиин, бусад хархис эмхинүүдэй түлөөлэгшэд тэрэнэй бүридэлдэ ороно.

Арабуудай арабуудаа алажа байһан Ливандахи дайе Тель-Авив һамбаашалая энэ оронoй бэеэ дааһан байдалые бүдүүлигээр хазагайруулжа, Израилиин солдадууд Ливанай газар дайда руу үдэр бүхэндэ гүнзэгырэн нэбтэржэ байһан тухай мэдээсэлнүүд Ливанай урда районуудһаа орожо үргэлжэлһөөр.

ФРАНЦИ. **Париж хотын транспортда хүнүүдые тоноxo, дээрмэдэхэ, хүсэ хэрэглэхэ ушар улам олошоржо байһанһаа боложо полициин эмхи зургаанууд нэмэлтэ хэмжээ ябуулгануудые абаха баатай болонхой. Һүүлэй арбан хоёр һарын турша соо эндэ 1200 гара дахин элдэб янзаар хуули эбдэхэ ябадал гараа.**

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: метрогой нэгэ станци соо полициин хүдэлмэрилэгшэ хүнүүдэй документ шалгажа байна.

АП—ТАСС-ай фото.





ТОБШОХОНООР...

▽ САМБО барилдаагаар Алас-Дурна зүгэй зонын мүрысөөн мүнөөдэр Петропавловск-Камчатский хотодо нээгдэхэнь.

СССР-эй спортын мастер Галактион Серенсв түрүүтэй манай республикын самбистнуудай суглуулагдамал команда зонын мүрысөөндэ хабаадахаяа ошонхой.

▽ ҺУРАГШАДАЙ дунда шатараар РСФСР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө хахад финалай мүрысөөн Красноярай хизаарай Дивногорск хотодо болобо.

Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй областьнууд, хизаарнууд ба автономито республиканууднаа 28 һурагша, тэрэ тоодо Улаан-Үдын 3-дахи һургуулиин 10 классай һурагша, нэгэдэхи разрядтай Будажап Занданов хабаадажа, швейцарска гуримаар наадаһан байна. Тиихэдээ дүрбэн хүн 6—6 очко абаа, гэбэшье манай эдир бэрхэ шатаршан Будажаб наадананай коэффициентээр нэгэдэхи һуури эзэлжэ, түгэсхэлэй мүрысөөндэ хабаадаха эрхэдэ хүртөө.

▽ КЛАССИЧЕСКА барилдаагаар эдиршүүлэй дунда «Динамо» бүлгэмэй Россиин Соведэй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Грозный хотодо үнгэргэгдэбэ. 18 командын эдир барилдаашад эндэ хабаадаа.

— Хүбүүднай бираагүй. Улаан-Үдын 43-дахи дунда һургуулиин 10-дахи классай һурагша Коля Миронов бэшэнһээ эдэбхитэйгээр барилдажа, зургаадахи һуури эзэлбэ, — гэжэ тренер С. Добрынин хөөрэнэ.

▽ КЛУБАЙ командануудай дунда футболоор Буряадай АССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөнэй хоёрдохи дүхэригэй наадануyд болоно үргэлжэлһөөр.

Локомотивна депогой футболистнууд мяха-консервын комбинадай «Пищевик» командатай уулзахадаа, 2:0 тоотойгоор шүүжэ, дүрбэн наадананай һүүлээр 8 очкотой болоод, түрүүлжэ ябана.

Авиационно заводой «Забайкалец» «Текстильщигые» —5:0, «Сэлэнгын» бэлэдхэлэй бүлэгые 8:0 тоотойгоор илаба. Ээлжээтэ уулзалгадаа «Вымпел» команда ерэнгүй, шүүгдэһэндэ тоологдоо. «Забайкалец» командын футболистнууд 6 очкотойгоор хоёрдохи һуури эзэлнэ.

Спорт

Прибор бүтээлгын заводой спортсменүүд «Стекольщигтой» 1:1 тоотойгоор тэнсээ. «Пищевик» «Текстильщигые 8:0 тоотойгоор шүүбэ.

▽ УЛААН-ҮДЫН индустриально-педагогическа техникумэй студент, СССР-эй спортын мастер Павел Яковлев оронойнгоо залуушуулай суглуулагдамал командын бүридэлдэ оруулагдажа, һаяар Германиин Демократическа Республикада үнгэргэгдэхээ байһан уласхоорондын мүрысөөндэ хабаадахын тула Москва шадархи Подольск хотодо һорилго бэлэдхэл хэжэ байна.

▽ ЭДИРШҮҮЛЭЙ дунда теннисээр «Труд» бүлгэмэй Түбэй соведэй мүрысөөн Пятигорск хотодо болобо. Республикымнай ниислэл хотын 19-дэхи дунда һургуулиин 9-дэхи классай һурагша Лена Бутина гурбадахи һуури эзэлбэ. Тиихэдэ 40-дэхи һургуулиин һурагша Наташа Серышева 4-дэхи һуурида гараһан байха юм.

△ ҺУР ХАРБАЛГААР «Динамо» бүлгэмэй Россиин соведэй мүрысөөн Москвада дүүрэв. Найман команда энээндэ хабаадаба.

Манай республикын «Динамо» бүлгэмэй түлөөлэгшэд амжалта туйлажа, чемпионууд болоо.

—Цынгунжаб Будаев эрэшүүлэй дундаһаа хоёрдохи һуури эзэлбэ. Тиигэжэ тэрэ спортын мастерай нормативые 35 очкогоор үлүүлээ. СССР-эй спортын мастер Евгений Попов 30 метрһээ харбахадаа илаа. Үшөө хоёр хүн, тэрэ тоодо Улаан-Үдын 1-дэхи дунда һургуулиин 7-дохи классай һурагша Сережа Сазонов спортын мастерта кандидадай нормо дүүргэһэн байна, — гэжэ эдэниие хүтэлбэрилжэ ошолдоһон Юрий Мильчаков хөөрэнэ. — Эдэнэр манай бүлгэмэй Россиин соведэй суглуулагдамал командын бүридэлдэ оруулагдажа, түгэсхэлэй мүрысөөндэ хабаадаха болобо.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

ЭДЭ ГУРБАН ҺАЙН БАЙДАЛТАЙ

Футбол

Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй зонодо түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэжэ байгаа наадан үдэрһөө үдэртэ улам эршэтэй болоно. Жэшээ болгон, августын 29-дэ Алас-Дурна зүгэй болон Сибириин хото городуудта үнгэргэгдэһэн уулзалгын дүн эли тодо баримта боложо үгэнэ. Эндэ мүрысөөнэй таблицада түрүүлээд ябаһан Свердловскын «Уралмаш» Шэтын футболистнуудта айлшалһан байгаа. Тиин эдэнэр талмайн эзэдые 0:1 тоотойгоор илаа.

Удаадахи хоёр һууриие манай зонын үнинэй командануyд — Хабаровскын «СКА», Барнаулай «Динамын» футболистнууд һэлгэгдэжэ байгаад эзэлнэ. Урда наааданда «Динамо» команда хоёрдохи һуури эзэлһэн һаа, өөрынгөө стадион дээрэ Владивостогой «Луч» командатай наадахадаа, тэнсэжэ, Хабаровскын футболистнуудта очкогоороо хүсэгдэжэ, сохижо оруулһан бүмбэгынгөө тоогоор нэгэ һуури гэдэргээ сухариба. СКА-гай футболистнууд Томск хотын «Торпедодо» айлшалһан байна. Тиихэдээ талмайн эзэдые 1:3 тоотойгоор, шүүжэ гараа бшуу. Мүнөөдэр түрүүшын гурбан һуури эзэлһэн командануудай байдалынь ялала һайн болонхой. Эдэнэрэй алиниинь алин гэшэгүй, оруулһан бүмбэгынгөө, очкогойнгоошье тоогоор бусадтаа орхoдоо булюу болоод ябана бшуу. Мүн энэ үдэр Благовещенскын «Амур» Новосибирскын «Чкаловец» командын стадион дээрэ наадаһан байгаа. Талмайн эзэд айлшадтаа 0:2 тоотойгоор шүүгдэхэдээ, эдэнэрээ бүри урагшань табиһан байна.

Манай «Сэлэнгэ» команда өөрынгөө стадион дээрэ Ижевскын «Зенидые» 3:1 тоотойгоор шүүгээд табихадаа, мүрысөөнэй таблицада нэгэ һуури урагшаа дабина. Бусад командануyд сооһоо Красноярскын «Автомобилист» команда эрхим амжалта туйлаба. Эдэнэр айлшаар ошоһон Омскын «Иртышые» аяар 6:0 тоотойгоор шүүгээд табяа. Хүршэнэр — Эрхүүгэй «Звезда», Ангарскын «Ангара», Братскын «Энергия» командануyд эдэнэртэ айлшалһан Уфаган «Строитель», Нижний Тагилай «Уралец», Тюмениин «Нефтяник» командануудые тус тустаа 2:0, 2:1, 1:0 тоотойгоор шүүһэн байба.

Мүнөөдэр «Сэлэнгэ» команда ээлжээтэ уулзалгаяа Свердловскын «Уралмаш» командатай үнгэргэхэнь. Наадан үдэшын 6 часһаа авиазаводой стадион дээрэ эхилхэ.

Командануyд	Наадаа	Шүүгээ	Тэнсээ	Шүүгдээ	Бүмбэгэ	Очко
«Уралмаш» Сверд.	23	16	2	5	45—16	34
СКА Хабаровск	21	13	5	3	38—15	31
«Динамо» Барнаул	23	11	9	3	33—20	31
«Амур» Благовещенск	23	9	10	4	25—21	28
«Луч» Владивосток	22	9	8	5	33—21	26
«Энергия» Братск	23	11	4	8	23—21	26
«Сэлэнгэ» Улаан-Үдэ	23	10	5	8	33—32	25
«Чкаловец» Новосибирск	22	8	8	6	24—19	24
«Ангара» Ангарск	23	9	6	8	24—27	24
«Уралец» Нижний-Тагил	22	7	8	7	18—22	22
«Автомобилист» Красн.	23	8	5	10	29—20	21
«Звезда» Эрхүү	23	7	7	9	38—34	21
«Нефтяник» Тюмень	23	8	3	12	24—36	19
«Зенит» Ижевск	23	7	4	12	19—26	18
«Торпедо» Томск	22	6	6	10	18—30	18
«Иртыш» Омск	23	4	11	12	22—37	15
«Строитель» Уфа	23	6	2	15	23—40	14
«Локомотив» Шэтэ	23	2	7	14	12—43	11

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Газетэ ба журналнуудые— гэр бүхэндэ» түрүү бэшэг. «Таряа хуряалга-76» — суглуулбари. «Хартаабха — манай баялиг» — манай хөөрэлдөөн. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указууд.

Хоёрдохи хуудаһанда. Республикын багшанарай суглаанһаа тоосоон. Рейдэвэ шалгалтын материалнууд. Түрэл орон доторнай.

Гурбадахи хуудаһанда. «Правда Бурятиин почто» гэжэ ниитэ гаршаг доро ажалшадай бэшэгүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Республикын һургуулинуудһаа мэдээсэнэ. Уласхоорондын ажабайдал харуулһан материалнууд. Спорт.

САГАЙ УЛАРИЛ

Мүнөөдэр республика доторнай нэгэ үүлэтэхэ, нэгэ сэлмэхэ. Зарим газарнуудаар бороо орохо. Баруун хойноһоо секундын 15—20 метр хүсэтэйгөөр һалхилха. 15—20 градус дулаан болохо. Тиихэдэ Улаан-Үдэдэ 16—18 градус дулаан байха.

Сентябриин 3—4-нэй үдэрнүүдтэ нэгэ бүрхэхэ, нэгэ сэлмэхэ. Зарим газарнуудаар бороо орохо. Баруун тээһээ секундын 5—10 метр хүсэтэйгөөр һалхилха. Һүниндөө 3—8, үдэрынь 15—20 дулаан байха, тиихэдэ хойто аймагуудаар һүниндөө 2 градус хүйтэнһөө 3 градус дулаан болохо, үдэрынь 11—16 градус дулаан байхаар хүлеэгдэнэ.

«СУББОТЫН СПОРТЛОТОГОЙ» ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

«Субботын спортлотогой» (36-һаа 5-ыень тааха) августын 28-да үнгэргэгдэһэн гурбадахи тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерейн главна управлени соносхобо.

1-дэхи тираж: табан номер тааһанай түлөө — тус тустаа 5 мянган түхэриг (2-карточка), дүрбэн номер таагшад — 266 түхэриг (1.050 карточка). гурбан номер тааһан хүнүүд — 7 түхэриг абаха (40.286 карточка).

2-дохи тираж: Табан номер тааһан хүнүүд — 5000 түхэриг (4-карточка), дүрбэн номер таагшад—238 түхэриг (1.173 карточка). гурбан номер таагшад — 238 түхэриг абаха байна (38.852 карточка).

Энэ тиражай шүүбэринүүд сентябриин 7-һоо октябриин 7 болотор түлэгдэхэ юм. (ТАСС).

СЭХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 09.55 — «Хүхюу нотонууд». 10.40—Футбол. «Торпедо» — «Динамо» (М). 12.10 — Забһарлалга. 12.20 — «Спортлотогой тираж». 12.35 — «Спринт для всех». Спортын программа. 14.00 — Шэнэ һонин. 14.10 — «Ном. Саг. Уншагша». 14.40—«Москва ба москвагайхид». 15.10 — Абакан хотын «Жарки» гэжэ дуу. хатарай ансамблиин концерт. 15.40 — Вьетнам Социалис Республикын национальна һайндэр. «Нэгэ орон — нэгэ арад». Телевизионно фильм 16.35 — «Совесть» —телевизионно уран һайханай фильм (4-дэхи сери). 17.50 — Забһарлалга. 18.00 «Время».

Улаан-Үдэ. 18.30—«Прогресс» гэһэн программа. 19.10 — Телевизионно һонин.

«Орбита». 19.30 — Футбол. «Торпедо»—«Динамо» (М). 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — концерт. 21.40 — «Нэгэ орон — нэгэ арад»— — телевизионно фильм. 22.35 — «Совесть» — телевизионно уран һайханай фильм. (4-дэхи сери) 23.50 — Забһарлалга. 24.00 — «Время»

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ 18.00 — «Ехэ ба бага рольнууд» — телевизионно фильм.

«Орбита». 18.30 — Грузиин гүрэнэй хатарай ансамблиин концерт. 19.00 — «Москва ба москвагайхид».

Улаан-Үдэ. 19.30 — Үхибүүдтэ зорюулагдаһан «Всё не так просто» — телевизионно зүжэг. 20.35 — «Экран» гэһэн суглуулбари. 21.35 — Друзья мои» — уран һайханай фильм.

 Типография управления по делам издательств полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н 03657. Заказ №